

PERIODICALS

JAV lituanistinėse mokyklose prasidėjo nauji mokslo metai – 4, 5, 7 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: Pasisako kandidatai į Seimą – 2
- Su Rytų kaimynu saulės ieškoti sudėtinga – 3
- Žemė jau dirbama – 3
- „Skaitybės kelias“ – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Nacionalinei premijai pasiūlyti 40 menininkų – 8
- Derliaus pietūs, kalėdinės dovanos ir Pelenė – 12–13
- Paskutinė kadencija (62) – 13
- Eteris – dievų buveinė – 14–15

Valiutų santykis
1 USD — 2.63 LT
1 EUR — 3.45 LT

Vilniuje atidarytas molekulinės biologijos mokslinių tyrimų centras

Vilnius (ELTA) – Vilniuje atidarytas molekulinės biologijos mokslinių tyrimų centras „Thermo Fisher Scientific“ tieks molekulinės, baltymų ir ląstelių biologijos produktus. Viena didžiausių pasaulyje medicininės įrangos gamintojų JAV „Thermo Fisher Scientific“ į šį centrą investavo 34 mln. litų, kartu su Europos Sąjungos finansavimu bendros investicijos į šį mokslo centrą siekia 41 mln. litų.

Bendrovės padalinys aktyviai bendradarbiauja su pagrindinėmis Lietuvos mokslinių tyrimų ir švietimo institucijomis, skatina cheminių, biologinių mokslų ir modernios biotechnologijos plėtrą. Šiuo metu bendrovės padalinyje dirba daugiau kaip 400 darbuotojų, 88 mokslo darbuotojai ir 36 mokslo daktarai. Molekulinės biologijos mokslų kompetencijos centras įsikūręs senajame „Fermento“ ir naujai pastatytame bloke, kurių bendras plotas – daugiau kaip 14,000 kvadratinį metrų.

„Thermo Fisher Scientific“ pre-

Viena didžiausių pasaulyje medicininės įrangos gamintojų JAV „Thermo Fisher Scientific“ į centrą investavo 34 mln. litų. **ELTA nuotr.**

zidentas Marc N. Casper džiaugėsi naujo centro Vilniuje atidarymu ir teigė, kad Lietuvos pasirinkimas buvo strategiškai tinkamas. Pasak M. N. Casper, Lietuva garsėja ne tik savo patogia geografine padėtimi, bet ir išskirtiniu dėmesiu inovacijoms,

aukštos kvalifikacijos specialistais gyvybės mokslų srityje ir palankia ekonomine aplinka. „Thermo Fisher Scientific“ yra didžiausia pasaulio bendrovė, siūlantį produktus ir paslaugas mokslui.

Seimo teisininkai teigia, jog pataisos dėl dvigubos pilietybės gali prieštarauti Konstitucijai

Vilnius (BNS) – Seimo Žmogaus teisių komiteto (ŽTK) pirmininko Armino Lydekos pataisos dėl dvigubos pilietybės gali prieštarauti Konstitucijai, daro išvadą Seimo kanceliarijos teisininkai. A. Lydeka yra įregistravęs Pilietybės įstatymo pataisą, kuria siūloma leisti dvigubą pilietybę, jei pasitraukęs asmuo arba vienas iš tėvų ar senelių buvo Lietuvos piliečiu iki 1940 m. birželio 15 d.

„Siūlomas įtvirtinti dvigubos pilietybės atvejis gali sudaryti teisinės prielaidas dvigubai pilietybei tapti taisykle, o ne išimtimi ir neatitikti Konstitucijos 12 straipsnio 2 dalies, kurioje yra nustatyta, kad išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos ir kitos valstybės pilietis“, – pažymima teisininkų išsadoje.

Registruotą pataisos variantą

pasiūlė rugpjūtį Vilniuje posėdžiavęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas. Jo ankstesnė valdybos pirmininkė Regina Narušienė teigė, kad ši pataisa tenkintų didžiąją dalį išeivijos. Tačiau Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pažymi, jog Konstitucinis Teismas yra išdėstęs dvigubos pilietybės doktriną, jog tokios pilietybės atvejai turi būti itin reti.

LR ambasadoje lankėsi JAV stažavęsi studentai

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Lietuvos Respublikos ambasadoje Washington, DC rugsėjo 14 dieną lankėsi lietuvių studentai, vasarą stažavęsi stambioje JAV prekybos bendrovėje „Southwestern Advantage“. Ten jie kasdien lavino profesinius ir bendravimo įgūdžius, turėjo galimybę praktiškai susipažinti su verslo kasdienybe JAV. Studentus priėmė ambasados darbuotojai pabrėžę tokio pobūdžio kultūrinės, profesinės ir bendravimo patirties naudą jaunuoliams ir paragino lietuvių studentus aktyviau naudotis Baltijos-Amerikos laisvės fondo teikiamomis praktikos JAV finansavimo galimybėmis.

1994 metais JAV vyriausybės įsteigtas fondas apmoka įvairių sričių Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų ir jaunųjų profesionalų stažuotes šalies įmonėse, aukštosiose mokyklose bei tyrimų centruose.

LR ambasados JAV nuotr.

Jaunuoliams suteikiama galimybė nuo pusmečio iki metų semtis akademines, mokslines ir profesines patir-

ties JAV, įgytas žinias vėliau panaudojant tęsiant studijas ir dirbant Lietuvoje.

Redakcijos žodis

Akylas mūsų skaitytojas tikriausiai jau seniai pastebėjo, kad šiandienos numeryje net trys puslapiai yra paskirti straipsniams apie lituanistines mokyklas. To priežastis – naujieji mokslo metai. Tačiau yra ir kita medalia pusė – redakcijai, nors ir pamažu, pasisekė „prisijaukinti“ lietuviškų mokyklų mokytojus ir mokinukus. Vis dažniau mus aplanko mokytojų laiškai, mokinių rašiniai. Skaitydamos juos pastebime, kad lituanistinis švietimas JAV klesti, kuriasi naujos mokyklos, į senąsias ateina vis daugiau mokinių. Štai Washington, DC K. Donelaičio mokykla per 52 gyvavimo metus nuo 17 išaugo iki 100 mokinių. Greitai šimtojo mokinio sulauks ir Mundelein, IL, prieš dešimt metų įsikūrusi Gedimino mokykla. O kur dar kitos pastaraisiais metais įsikūrusios ir augančios mokyklos! Redakcija tiki, kad JAV augantys jaunieji lietuviukai jau dabar taps aktyviais „Draugo“ skaitytojais ir bendradarbiais.

Redaktorė **Laima Apanavičienė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: PASISAKO KANDIDATAI Į SEIMĄ

Kodėl Naujamiestis?

NERINGA VENCKIENĖ

Dažnai išgirstu klausimų ar net priekaištų, kodėl pasirinkau kandidatuo-ti į Seimą Vilniaus Naujamiesčio rinkiminėje apygardoje. Girdžiu net ir tai, kad savo kandidatūros nekėliau Kauno kaimiškoje apygardoje dėl to, kad... Garliavoje man grėstų pralaimėjimas.

Prisipažinsiu, kad Naujamiesčio rinkiminę apygardą pasirinkau dėl keleto priežasčių. Visų pirma norėjau rungtis su viena iš konservatorių partijos vadovių Irena Degutiene. Manau, kad už dabartinę Lietuvos tragediją – 52 mlrd. litų skolos, merdinčią ekonomiką, įsigalėjusią korupciją, teisinį nihilizmą ir masinę gyventojų emigraciją atsakinga ji. Taip pat man sunkiai suvokiamas šios gydytojos išsilavinimą turinčios politikės atkaklus vaikų teisių apsaugos kontrolierės Editos Žiobienės gynimas. Juk kažkada duota Hipokrato priesaika moko nepakenkti, reikalauja saugoti ir ginti kiekvieną, kuriam būtina pagalba. Tačiau vaikų teisių kontrolierius šiandieninėje Lietuvoje kaip niekada yra abejingas. Tai daugiau kenkianti, nei vaikus ginanti tarnyba. Geras to pavyzdys yra mano dukterėčios tragedija. Būti pareigūnu – tai pirmiausia turėti širdį. Ir drąsą. Ir nebijoti imtis iniciatyvos. Ar tai buvo svarbu Seimo pirmininkei? Ir ką ji gynė, kai pagalbos tiesiog desperatiškai šaukėsi mažametis bėjęs vaikas? Ar jai nebuvo svarbi šio vaiko sveikata, nebuvo baisu dėl jo ašarų ir nemiegotų naktų susigūžus drebant, kad tik neateitų paimti kaukėti apsaugininkai, kad neišplėštų iš savų namų, neatimtų nuo brangių artimųjų? Ar šis vaikas, net „ėmimo“ metu septynis kartus tiesiog rėkte išrėkęs „neisiu, nenoriu“, buvo išgirstas Seimo pirmininkės, sujaudino jos moterišką, motinišką širdį? Deja. Kas tada jau-

dina šią moterį mūsų valstybėje, jei jos nejaudina kenčiantis ir nelaimingas vaikas?

Antras mano apsisprendimo reiškinys – tai išvartytų iš Lietuvos piliečių balsai. Konservatorių vadovams lietuviai, gyvenantys už Lietuvos ribų, ilgą laiką buvo nesvarbūs: nesiekta jų telkti glaudžiam ryšiui su Tėvyne palaikyti, neskatintas jų bendruomeniškumas, nekviesta puoselėti lietuvybę. Dar daugiau – Vakuose žmonės atsidūrė dėl nepriteklių, o valstybės vadovams tai nesvarbu ir dabar, regis, kai kas net labai nori, kad iš Lietuvos išvažiuotų kuo daugiau žmonių, kurie vėliau būtų pakeisti ypač pigia darbo jėga iš rytų šalių. Tik hipotetiškai įmanoma, kad emigravę tautiečiai sugrįš į Lietuvą.

Gegužės 17 d. agresijos brutualumas parodė, kad Lietuvoje galima viskas – numarinti bylas, apkaltinti piliečius nebūtais dalykais, perduoti dvi kuopas, arba pusę bataliono policijos į privataus verslininko – antstolės rankas. To normalioje, save gerbiančioje valstybėje būti negali. Aš pasisakau už dvigubą pilietybę emigrantams ir jų vaikams. Man rūpi emigrantai, nes jie – lyg našlaičiai, netekę tėvų. Užsienio valstybėse gyvenantys lietuviai yra mūsų tautos, mūsų valstybės dalis.

Man rūpi ir tautinės mažumos, gyvenančios Naujamiesčio rinkiminėje apygardoje. Joms noriu pasakyti, kad iškilę nesutarimai tarp skirtingų tautų turi švelnėti ir veiksmingai diskusijai turi būti atrastas tinkamas pagrindas, kurio ligi šiol nerado konservatoriai. Ir kad pati didžiausia grėsmė, su kuria šiandien

susiduria Lietuva – tai įsigalėjusi korupcija. Korupcija – pats didžiausias Lietuvos priešas, kas dieną ją gramzdinantis vis gilyn.

Kodėl ne Garliavoje? Todėl, kad aš nebijau iššūkių. Kitaip niekada nebūčiau kovojusi už brolių ir jo dukrelę ir stojusi prieš tokia korupcijos, melo, šantažo ir nužmogėjimo galybę. Tai nėra lengva, ir daugelis, vos pajutęs pirmuosius nepasisekimus, būtų palūžęs. Aš kovojau, nes jaučiau pareigą apginti nelaimingą vaiką-auką, apginti tiesą, kurios siekis ne vienam apskritai jau atrodo beprasmis tokioje supuvusioje ir degradavusioje valstybėje. Daug kam regis, kad čia pasiekti jau nieko neįmanoma – tiek suklestėjusi klanų ir biurokratijos imperija. Tačiau dėl tiesos ir žmogiškumo aš kovuju toliau – man nėra tas pats, kokioje Lietuvoje gyvensime, kokioje augs mūsų vaikai. Visi esame verti kitokios, teisingos ir doros Lietuvos.

Garliavoje savo kandidatūrą iškėlė mano teta Audronė Skučienė. Čia ji susigrums su socialdemokratais, kurių garbės pirmininkas yra Aloyzas Sakalas, siejamas su painiomis Pikeliškių vaikų namų istorijomis. Socialdemokratų sąrašė yra ir Arkadijus Vinokuras, buvęs klounas, ypač aktyviai gynęs Laurą Stankūnaite ir Andrių Ūsą.

Ir paskutinis dalykas. Mandagiai priminsiu, kad Irena Degutienė yra kilusi iš Druskininkų, ir Naujamiesčio apygardoje kandidatuoja tokia pat teise kaip ir aš. O gal ji labiau bijo pralaimėti savo gimtuosiuose Druskininkuose?

Neringa Venckienė – Lietuvos politinės partijos „Drąsos kelias“ kandidatė į Lietuvos Respublikos Seimą Naujamiesčio rinkiminėje apygardoje.

Užsienio lietuviai raginami iš anksto registruotis balsuoti

Užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai, ketinantys spalį balsuoti Lietuvos Seimo rinkimuose, raginami iš anksto registruotis diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose, kuriose jie balsuos. „Nenukelkime to į paskutinę dieną, kai iš tiesų kai kuriose balsavimo komisijose pakankamai nemažas rinkėjų antplūdis, ir nesinorėtų tokių per didelių atsitiktinių, jeigu taip galima pasakyti, rinkėjų, kurie sugalvotų tą pačią sekundę ateiti balsuoti. Tokia galimybė yra ir bus, ji visą laiką buvo, bet tai bus šiek tiek susiję su sunkumais, nes turėsime patikrinti tuos rinkėjų sąrašus, kad tas asmuo ne-balsuotų kelis kartus, kad nebūtų įtrauktas į sąrašus keliose vietose”, – rugsėjo 18 d. surengtoje spaudos konferencijoje sakė Užsienio reikalų ministerijos (URM) Konsulinio departamento direktorius Andrius Pulokas.

Nors kai kurios ambasados nurodo, kad registracijos anketų pateikimo laikas jau baigėsi, URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento direktoriaus pavaduotoja Daiva Rimašauskaitė BNS sakė, kad ir vėliau duomenis ambasadoms pateikę asmenys bus traukiami į rinkėjų sąrašus, tačiau jie gali laiku negauti balsavimo biuletenio. „Iš principo, jeigu kažkas atsibęs ir norės registruotis, tai vis viena jis bus registruojamas. Jis gali negauti biuletenio, bet jeigu ateina į ambasadą balsuoti, nė-

ra jokių problemų. Nustatydamos registracijos laiką ambasados atsižvelgia į tai, kiek laiko užima išsiuntinėti balsavimo biuletenius – vienur paštas keliauja dvi dienas, o kokioje Rusijoje keliaus 2–3 savaites”, – sakė ji. Anot D. Rimašauskaitės, be registracijos atėjusius balsuoti žmones ambasados įtraukia į papildomų rinkėjų sąrašus, jie vėliau siunčiami Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK), kuri patikslina rinkėjų sąrašus.

Pasak A. Puloko, jau sudaryta per 50 balsavimo komisijų visose Lietuvos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose, taip pat veikia balsavimo komisijos Los Angeles, Toronto miestuose bei Pasaulio lietuvių centre Lemont, IL. Balsavimo komisijų kontaktai paskelbti internete. Šiuo metu tikslinami rinkėjų sąrašai, baigus tai daryti, bus pradėta siuntinėti jiems rinkimų dokumentus.

„Praėjusių rinkimų patirtis rodo, kad potencialūs rinkėjai apsipręstų balsuoti rinkimuose kuo anksčiau, nes tai susiję su mūsų rinkimų sistema. Patirtis rodo, kad daugelis rinkėjų, esančių užsienyje, balsuoja iš anksto, paštu. Šalių patirtis yra ne vienoda – jeigu Europos kraštuose balsavimo dokumentai rinkėjus pasiekia labai greitai, yra kraštų, kur ilgai keliauja. Tai susiję su pašto veikimo specifika”, – aiškino A. Pulokas. Apie savo ketinimus, kurioje diplomatinėje atstovybėje norėtų bal-

suoti, iš anksto raginami pranešti ir tolimųjų kelionių vairuotojai, rinkimų metu keliausiantys užsienyje. Tiesa, užsienyje iš anksto balsuoti galima 10 dienų iki rinkimų, kurie vyks spalio 14-ąją, sekmadienį.

„Tie žmonės, kurie atvyksta į ambasadą, konsulatą, būtų pravartu, jeigu praneštų, kad konkrečiai į tą ambasadą, konsulatą atvyksta. Aišku, kad tas žmogus įtraukiamas į tos įstaigos rinkėjų sąrašą, (...) negalėtų balsuoti jokioje kitoje valstybėje, ir Lietuvoje, jeigu jau jis ten tampa rinkėju. (...) Balsuoti galima į vokus taip pat, jeigu balsuojama iš anksto. (...) Rinkėjas gali parašyti ambasada, konsulatui laišką, galima užsiregistruoti tam balsavimui per internetą”, – sakė VRK pirmininkas Zenonas Vaigauskas.

Pasak VRK pirmininko, nors rinkėjams stengiamasi sudaryti palankias sąlygas balsuoti užsienyje, šia galimybe pasinaudoja daugiausiai kas dvidešimtas užsienio lietuvis. Esą tai daryti juos labiau paskatintų internetinis balsavimas. „Yra kitų idėjų paskatinti rinkėjus balsuoti, tai yra, kad galbūt nustatyti, kad vienas Seimo narys būtų renkamas vienmandatėje rinkimų apygardoje, kurią sudarytų užsienyje esantys rinkėjai”, – teigė jis.

Seimo rinkimai vyks spalio 14 dieną.

BNS

Politikai, kaip ir eiliniai piliečiai, turi teisę nusišnekėti. Praeitą sekmadienį per televizijos debatus ta teise pasinaudojo Darbo ir Socialdemokratų partijų vadovai. Pasak Viktor Uspaskich, „Rusijai nieko nereikia iš Lietuvos. Pas juos va, tiek teritorijos yra, užteks jiems.“ Gal Uspaskich užmiršo, kad Stalin metais Sovietų Sąjunga buvo gerokai didesnė negu dabartinė Rusija, bet okupavo ir inkorporavo ne tik Baltijos šalis, bet ir dalį Suomijos bei Kaliningrado sritį.

Algirdas Butkevičius ir partijos kolega Juozas Bernatonis pažymėjo, kad santykiai tarp Lietuvos ir Rusijos yra labai atšalę, duodami suprasti, jog Lietuvai tenka atsakomybė už pašlijusius santykius. Kas ne kas, bet socialdemokratai savo kailiu patyrė, kaip sunku bendrauti su imperinio mąstymo neatsisakusiu Kremliumi. Lietuvos santykiai su Rusija buvo labiausiai įtempti 2006–2008 m., kai socdemai vadovavo Lietuvos vyriausybei.

Lietuvai svarbu turėti gerus ryšius su visais kaimynais, ypač su tokia galinga šalimi ir svarbia prekybos partnere kaip Rusija. Bet negali būti gerų ryšių, jei Kremlius nesišstengia derinti savo ir partnerio norus, bet laukia, jog partneris pasyviai priimtų jam primetamas sąlygas.

2009–2010 m. prezidentė Dalia Grybauskaitė ir premjeras Andrius Kubilius mėgino gerinti santykius su Maskva. Pasisekė pašalinti dalį susikaupusių nesutarimų, būta teigiamų poslinkių ekonomikos ir kultūros srityse. Bet Rusija yra pasiryžusi bendrauti tik savo sąlygomis, kurios Lietuvai yra nepriimtinos. 2010 m. pradžios susitikime su Grybauskaite Vladimir Putin pagrindinį dėmesį skyrė energetikai. Jis siūlė drauge statyti naują atominę elektrinę Kali-

Su Rytų kaimynu saulės ieškoti sudėtinga

KĘSTUTIS GIRNIUS

ningrade, žinodamas, kad Lietuvos prisijungimas prie projekto reikėtų savo jėgainės statybos atsisakymo. Putin dar pasiūlė geranoriškai spręsti dujų tiekimo problemas, sudarydamas sąlygas jas išsigyti palankiomis sąlygomis. Neabejoju, jog tai būtų reikalavę didesnių ilgalaikių išipareigojimų „Gazprom“. Prezidentė nenusileido, tvirtai atmesdama raginimą prisijungti prie Kaliningrado atominės statymo. Pritarimas Putin siūlymams būtų padidinęs energetinį priklausomumą ir pažeidžiamumą. Tai per aukšta kaina Lietuvai, ką turėtų suprasti darbiečiai ir socdemai. Putin sąlygos nebuvo atsitiktinės. Rusija vis priekaištauja Lietuvai dėl Putin siūlymų atmetimo, duodama suprasti, jog santykiai pagerės tik tuo atveju, jei Lietuva pakais savo nuostatas.

Rusiją dar erzina Lietuvos reikalavimas dėl okupacijos žalos atlyginimo. Lietuva turi teisę reikalauti atlyginimo, nors turi suprasti, jog dabartinėmis sąlygomis joks Rusijos vadovas negali tam pritarti. Rusijos politikas, išdrįsęs padaryti nuolaidų šiuo klausimu, sukeltų milžinišką politinę audrą, būti apkaltintas išdavyste, turėtų atsisakyti politinės karjeros. Tokio pat likimo sulauktų Lietuvos politikas, kuris vienašališkai ir nuosekliai ragintų palaidoti atlyginimo klausimą. Tad Kremlius žino, jog dabartinėmis aplinkybėmis Lietuva negali atsisakyti žalos atlyginimo,

bet sąmoningai sieja gerus ryšius su Lietuvos nuolaidžiavimu, net kelia klupčiavimu. Tiesa, Lietuvos politikai mažai mini žalos atlyginimą, išskyrus prieš rinkimus, kai siekiama su telkti rinkėjus. Šitoks spekuliacijavimas per rinkimus gali skatinti Rusiją galvoti, kad šis klausimas Lietuvai tėra tik politinis futbolas.

Nenoriu teigti, jog Lietuvos politika Rusijos atžvilgiu visada buvo nepriekaištinga. 2006–2008 m. Lietuva išsijautė į buldogo vaidmenį, dažnai ir viešai kritikavo Rusiją, nutarė užkirsti kelią ES deryboms su Rusija dėl naujos partnerystės ir bendradarbiavimo sutarties. Lietuva itin smarkiai kritikavo planus statyti dujų tiekį „Nordstream“, stengėsi jam užkirsti kelią, priekaištavo Vokietijai, jog ji pasiryžusi išduoti vertybes, kad gautų vamzdyną. Ši kovinga retorika pykdė ne tik Rusiją, bet ir ES šalis, į kurias buvo nukreiptas Lietuvos pamokslavimas. Lietuva nebuvo vienintelė šalis, kuri taip aistringai reagavo į „Nordstream“ statybą. 2006 m. tuometinis Lenkijos gynybos ministras Radosław Sikorski susitarimą dėl „Nordstream“ sulygino su Molotov-Ribbentrop paktu. „Nordstream“ patatytas, bet Vokietija neišdavė nei Lenkijos, nei Lietuvos, o pasaulis nesugriuvo.

Einzelgaenger (vienišo vilko) vaidmuo netinka mažai šaliai, neturinčiai savarankiško svorio pasaulyje. Jos balsas bus svaresnis, jei ji su-

derins savo poziciją su kitomis šalimis, laimės jų pritarimą arba labai atsargiai pasirinks kovos lauką. Šiuo atžvilgiu dabartinė Vyriausybė protingai veikia, nutardama griežtai įgyvendinti trečiąją ES energetikos paketą, kuris atskiria dujų tiekėjus nuo vamzdynų. ES negali nepaisyti savo direktyvų ar užmerkti akis į konkurenciją ribojančius veiksmus, tad ji palaiko ir turi palaikyti Lietuvą.

Lietuva gražiai sulošė. Europos komisijai pradėjus tyrimą, ar „Gazprom“ nepažeidžia antimonopolinių ES taisyklių, Putin sprogo ir paskelbė dekretą, nurodantį, kad Rusijos strateginės bendrovės ir jų antrinės įmonės negali atlikti tam tikrų veiksmų be išankstinio Rusijos vyriausybės įgaliotos institucijos leidimo. Savo dekretu ir pykčio proveržiu Putin tik patvirtino tai, kas seniai žinoma, būtent, kad Rusijos valdžia lemia gamtinių dujų kainas. Putin klydo, jei manė, kad įbaugins ES. Lietuvoje viešėjęs energetikos eurokomisaras Giunther Oettinger pareiškė, kad Rusija žino ES taisykles ir privalo jų laikytis.

Rusija greit neatleis Lietuvai už mestą iššūkį, už įžeistą didybę. Dėl to nereikia pabūgti, juolab kad kaprizinga kaimynė yra sunkiai nuspėjama. Lietuva anksčiau buvo baudžiama už nieką, vien už nenorą Rusijai nuolaidžiauti, pvz., kai neva sugedo dujotiekis „Družba“. Be to, Rusija nėra visagalė. Jei ji mėgintų nutraukti dujų tiekimą ar taikyti griežtesnes priemones prieš Lietuvą, ES negalės nereaguoti. Galimos sankcijos vers Maskvą susitramdyti. Grybauskaitė taikliai pastebėjo, kad „su Rytų kaimynu saulės ieškoti sudėtinga, nes nemokamai saulės ten nedalinama“. Tai turi suprasti socdemai ir darbiečiai.

Alfa.lt

NUOMONĖ • KOMENTARAS

Žemė jau dirbama

ALGIS KAZLAUSKAS

Prieš keletą metų važiuodamas greitkeliu iš Vilniaus į Klaipėdą mačiau daug dirvonuojančių laukų. Dabar – jau ne. Pavažinėčiau dviračiu po kaimus aplink Raseinius, ieškodamas senelių gyvenvietės. Visur – dirbami laukai. Pramyniau pro didelį kukurūzų lauką – kukurūzai ne mažesni kaip Illinois valstijoje.

Prosenelės gimtinės kaime belikę vos keletas namų. Tačiau jaunas ūkininkas dirba 22 hektarus žemės, parduoda pieną ir iš to pragyvena. Bet sau šviesios ateities jis nematęs, nes žemes dideliais kiekiais supirkinėja bendrovės. Šalia jo išikūręs vokiečiai taip pat supirkinėja žemes visoje Lietuvoje. Rudenį jis atsivežė kombainą iš Vokietijos, tad greitai surenka derlių. Tad štai kokie jaunojo ūkininko varžovai.

Europos Sąjungos parama dirbama žemei – reikšminga, bet neišskumą kelia, kiek mokės kitais metais ir kiek ilgai. Vis didėja reikalavimų išmokoms gauti. Tenka prisitaikyti prie įvairių taisyklių.

Vis dėlto žemės ūkio kraštui Lietuvai ES parama yra šuolis į priekį. Nebedirvonuoja laukai. Dalis žmonių jau pragyvena iš žemės – kai kurie gana pasiturinčiai. Vilkinės, kad svetimi nesupirks didžiosios dalies žemių, kad valdžia sudarys sąlygas lietuviams likti tų žemių savininkais. Artėja Seimo rinkimai, reikia tikėtis, kad naujoji valdžia pirmiausia skatins lietuvių gerovę – tiek ekonominę, tiek dvasinę.

Vienos mano pusseserės dukra, išvykusi paskui savo draugą, studijuoja Londone. Pusbrolio anūkė Briuselyje studijuoja taikomąjį meną ir žada ten ieškoti darbo. Per TV klausiausi, kaip viena motina pasakoja apie savo dukrą, kuri kol kas iš anglų valdžios gauna stipendiją ir viliasi likti ten visam laikui. O Lietuvoje mokslo metų pradžios šventė pasitiktą pranešimais apie uždaromas mokyklas ir mokytojų atleidimus iš darbo. Nebėra vaikų – nereikia ir mokyklų. O iš kur bus tų vaikų, jei jaunimas – potencialūs gimdytojai – bėga iš Lietuvos. Juk ne senimas užsimoja palikti savo kraštą ir pradėti gyvenimą svetur. Tam reikia entuziazmo ir nuotykių siekio. O ką jau kalbėti apie trauką uždirbti 2–3 kartus daugiau! Kaimynystėje dirbantis jaunuolis teiravosi manęs apie Ameriką: „Gal ten ir nedidelę algą gaunant gali normaliai pragyventi?“

Tad kyla ekonominis klausimas, į kurį kol kas neteko išgirsti nė vieno politiko atsakymo. Kodėl Lietuvoje alginimai tris kartus mažesni nei ES? Litas yra „pririštas“ prie euro, prekėms į Europos kraštus – tiek pirmyn, tiek atgal – nėra sienų. Kainos maždaug vienodos. Kas stabdo algų suliginimą, ir jau ne vieneri metai? Gal priežastis – labai paprasta? No-

rėtusi išgirsti partijos vadovų paaiškinimą šiuo klausimu. Būtų gerai, kad politikai jautų pareigą paaiškinti piliečiams, kodėl kainos susilygino su ES kainomis, o algos – ne. Deja, niekas šio klausimo nesprendžia.

Persikėlimas-emigracija išlygina žmonių uždarbius. Bet juk tai – nuostolingas būdas. Ar ne lengviau pastatyti fabriką, kuriame dirbtų vietos žmonės, ir mokėti atlyginimus, nei leisti žmonėms išvykti į kitą kraštą? Ir išvykstančiųjų, ir priimančiųjų emigrantus kraštams tai nuostoliai, jau nekalbant apie mūsų pačios Lietuvos nykimą. Ar pastangos ir parama iš ES pakankamos? Jei tiek daug žmonių išvyksta, atsakymas vienas – ne. Daug išvažiuojančiųjų turbūt yra ir todėl, kad egzistuoja didelis ir algų skirtumas.

Kas sulaiko tokio kapitalo įplaukas? Gal Lietuvoje „prasimušusieji“ nenori įsileisti varžovų? Gal jie pajėgia ir įstatymus paveikti? Gal vyrauja požiūris: „Man gerai, o apie kitus – man nė motais“? Gal šiuo atveju nuo kapitalizmo naudojamų taisyklių ekonomikai stiprinti pereita prie dvasinio tikėjimo pakaitalo?

Valdžia galėtų imtis priemonių – turėtų suteikti lengvatines sąlygas naujų įmonių įkūrimui, teikti pinigines paskatas atsikuriančioms įmo-

nėms. Tačiau, atrodo, reikia daugiau. Padėtų valdžios garantuotos lengvatinės paskolos tiems, kurie plečia ir kuria pageidaujamomis linkmėmis. Poreikis aptarnauti Lietuvoje gyvenančius yra, tad ilgalaikę paskolų riziką nebūtų didelė. Tam jaunam ūkininkui taip pat reikia paskolos, kad jis galėtų padidinti savo valdą, išsigyti žemės apdirbimo mašinų ir galėtų varžytis su kaimynu vokiečiu.

Kinijoje statomi modernūs fabrikai, negirdėtu greičiu vystosi gamyba, nors tai ir svetima valstybė, ir prieš Vakarų krikščioniškas pasaulėžiūrą nusiteikusi. Bet milijardieriams (amerikietiška – bilijonieriams) terūpi, kad jiems diktatoriai pažadėjo milijardus. Jie nepaiso, kad valstybėje sukauptas žinias ir kapitalą atiduoda dešimt kartų pigiau, nei jie verti jų pačių šalyje. Tad ne nuostabu, kad tokios didelės amerikiečių bedarbių eilės ir kad daugumai gamybos sričių Amerikoje trūksta kapitalinės įrangos bei gamybinių žinių.

Varžytis piniginiu patrauklumu su Kinija Lietuva negali. Lietuvoje nėra nei tokios griežtos diktatūros, nei tiek daug žmonių. Bet Lietuva ES nesvetima ir jų gamybos paslapčių nežada pasiglemžti. Lietuviai nori patys užsidirbti pragyvenimui ir reikmėms, kaip ir kiti ES gyventojai. Skatinti gyventojus pasilikti savame krašte būtų ekonominis laimėjimas visiems.

Lituanistinė mokykla – pagrindinis tautiškumo puoselėjimo židiny užsienyje

Paryžiaus lituanistinės mokyklos „Genys“ mokinukai.

Lietuvos ambasadorius Švedijoje Eitvydas Bajarūnas rugsėjo 9 d. pasveikino Stokholmo sekmadieninės mokyklos „Saulė“ bendruomenę.

Washington, DC Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos atidaryme lankėsi Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis.

Lietuvos ambasadorius Airijoje Vidmantas Purlys rugsėjo 9-ąją su mokslo metų pradžia sveikino Cork lituanistinės mokyklos „Banga“ mokinius bei mokytojus.

Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas su naujųjų mokslo metų pradžia pasveikino Long Island, NY, įsikūrusios Aleksandros Kazickienės mokinius ir mokytojus. URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento arch. nuotr.

Lietuvos ambasadoriai daugelyje šalių antrąjį rugsėjo savaitgalį sveikino mokslus apie Lietuvą vėl krimsti pradedančius mokinius, dėkojo lituanistinį švietimą užsienyje puoselėjantiems mokytojams, tėveliams ir lietuvių bendruomenėms.

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis rugsėjo 8 dieną daugiau nei pusę amžiaus gyvaujantios Washington, DC Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos bendruomenei dėkojo už lietuviybės bei pilietiškumo puoselėjimą ir perdavė Seimo pirmininkės Irenos Degutienės dovanotas knygas.

„Mokytojams nuoširdžiai dėkoju už nesavanaudišką ir reikšmingą darbą išsaugant lietuviybę užsienyje, o mokiniams – už norą pažinti Tėvynės istoriją ir tobulinti gimtosios kalbos žinias“, – sakė ambasadorius.

Per 53 veiklos metus nuo 13 iki 107 vaikų išaugusi lituanistinė mokykla šiais mokslo metais įsikūrė erdvesnėse Washington, DC regiono žydų bendruomenės centro suteiktose patalpose. Lietuvių ir žydų bendruomenės Washington sieja glaudūs ryšiai – praėjusiais metais lietuvių ir žydų mokinukai JAV sostinėje kartu šventė šv. Kalėdas ir Chanuką.

Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas su naujųjų mokslo metų pradžia sveikino net dviejų valstijų lituanistinių mokyklų auklėtinius – Long Island, NY, įsikūrusios Aleksandros Kazickienės ir Elizabeth, NJ, veikiančios Vinco Kudirkos lituanistinių mokyklų bendruomenių nariams generalinis konsulas linkėjo kaupti žinias ir pritaikyti jas kuriant geresnę Lietuvą.

„Kuo daugiau žinių sukaupsite, tuo daugiau ateityje galėsite pagelbėti Tėvynei, kuriai jūsų žinios ir protas labai reikalingi“, – sakė V. Sarapinas.

Jis taip pat pabrėžė mokytojų, mokinių tėvelių bei senelių kantrybę, ištvermę ir pasiaukojimą vedant vaikus ir anūkus lietuviybės keliu.

Lietuvos ambasadoje Prancūzijoje jau trečius metus iš eilės surengta tradicinė Paryžiaus lituanistinės mokyklos „Genys“ naujųjų mokslo metų šventė.

Lietuvos ambasadorė Prancūzijoje Jolanta Balčiūnienė pabrėžė mokyklos svarbą puoselėjant lietuvių

vių kalbą ir stiprinant lietuvių bendruomenę Prancūzijoje.

„Ne žemės derlumu, ne drabužių skirtingumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savo kalbą, kuri didina ir išlaiko bendrumą, santaiką ir brolišką meilę“, – vieną lietuvių raštijos pradininkų Mikalojų Daukšą citavo ambasadorė.

Šiais mokslo metais lituanistinė mokyklą Paryžiuje lankys apie keturias dešimtis 3–14 metų moksleivių. Lietuvių kalbos juos mokys trys pedagogės. Sekmadieninė mokykla „Genys“ Prancūzijos sostinėje įkurta 1994 m.

Lietuvos ambasadorius Airijoje Vidmantas Purlys rugsėjo 9-ąją su vėl beprasidedančiais mokslais sveikino Cork lituanistinės mokyklos „Banga“ mokinius bei mokytojus.

Šventės metu ambasados padėkos raštais apdovanoti Cork Lietuvių Bendruomenės nariai, prisidėję prie birželį mieste surengto lituanistinių mokyklų festivalio „Draugystės tiltas“ organizavimo.

Festivalis jau antrus metus iš eilės surengtas Airijoje, 2011 m. lituanistinių mokyklų sąskrydis vyko Dublin.

V. Purlys pažymėjo, kad Cork Lietuvių Bendruomenė yra viena aktyviausių šalyje, joje susitelkęs itin veiklus tautiečių kolektyvas.

„Stiprėjanti mokykla, sėkmingas svarbių švietimo ir kultūros renginių organizavimas rodo, kad Cork lietuviai yra visuomeniškai ir pilietiškai, siekia palaikyti glaudžius ryšius su Lietuva“, – sakė ambasadorius.

Šiais metais Cork lituanistinės mokyklos slenkstį mins per 70 mokinių ir 10 mokytojų.

Lietuvos ambasadorius Švedijoje Eitvydas Bajarūnas rugsėjo 9 d. pasveikino Stokholm įkurtos sekmadieninės mokyklos „Saulė“ bendruomenę ir vienai jos steigėjų bei ilgamečių mokytojų Lilijai Bakanauskaitei įteikė raštišką I. Degutienės padėką už bendruomeniškumą ir lietuviybės puoselėjimą.

Lietuvių bendruomenės Švedijoje mokyklas taip pat yra įkūrusios Geteborg, Helsingborg ir Vesteros miestuose.

URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento info

Los Angeles, CA

Šv. Kazimiero lit. mokykla pradėjo mokslo ir pažinimo kelionę

DAURAS DARGIS

Regis, tai buvo eilinis rudenėjančio Los Angeles šeštadienio rytas. Gal toks ir buvo, bet tik ne lietuvių bendruomenės šeimose. Jau rugsėjo 8 dienos rytą mūsų parapijos prieigose buvo jaučiamas pagyvėjimas. Pailsėję per vasarą mūsų senosios mokyklos pastatai vėl suklego nuo vaikų balsų. Nuo pat ryto gražiai išsipuošę vaikai negalėjo atsidžiaugti vėl sutikę savo draugus, dalinosi praėjusios vasaros išpūdžiais ir prisiminimais. Mokyklos kiemas buvo pilnas šurmulio. Tėveliai irgi stengėsi neatsilikti nuo savo vaikų – buvo daug šypsenų ir kalbų. Jau 63-ą kartą šventė atėjo į mūsų kiemą.

Laikrodžiui išmušus 9 val. r., pirmos mokslo dienos šventės vadžias į savo rankas tvirtai perėmė mūsų nepailstančioji Marytė Sandanavičiūtė-Newsom, visų mylima ir gerbiama direktorė, pradėjusi 26-uosius vadovavimo mokyklai metus. Iš viso šioje mokykloje ji dirba per 30 metų. Buvo sukalbėta malda, prašant, kad Dievo šviesa lydėtų visus, pagerbta Amerikos vėliava, sugiedotas Lietuvos himnas. Kelionė per mokslo ir pažinimo kalnus ir kalnelius prasidėjo.

Prieš sėdant į suolus visi mokinukai ir jų tėveliai buvo pakviesti į Šv. Kazimiero bažnyčią trumpoms maldoms ir susikaupimui bei maldų pynei. Kadangi rugsėjo 8-ta skirta Šiluvos Marijos garbei, buvo iškilmin-

gai įnešta Švč. Mergelės Marijos vėliava. Mokytoja Žydra Van Der Sluys iškilmingai vedė maldas, kuriomis prašyta Marijos užtarimo.

Mūsų mielos mokytojos priėjo prie savo auklėjamų klasių mokinių, susipažino su naujais auklėtiniais ir, paėmusios juos savo globon iki pat mokslo metų pabaigos, nuvedė į salę oficialiam mokslo metų atidarymui. Salėje sveikinimo kalbą pasakė direktorė. Buvo perskaityti LR Seimo pirmininkės Irenos Degutienės, LR užsienio reikalų ministro Audronio Ažubalio, JAV LB Švietimo tarybos pirmininkės Daivos Navickienės ir kitų sveikinimai, palinkėjimai, pasidžiaugta vis gausėjančiu mokinių būriu (šiais metais tikimasi sulaukti per 150 mokinių).

Mokiniai buvo supažindinti su mokytojomis bei pagrindinėmis taisyklėmis. Žodį tarė ir tėvų komiteto pirmininkas Augis Gedgaudas. Pagyrimo raštais buvo apdovanoti net 30 mokinių, kurie praėjusiais mokslo metais pasižymėjo ypač pavyzdingu lankomumu. Taip pat buvo pranešta, kad tiems mokiniams, kurie praėjusiais mokslo metais nepraleido nė vieno šeštadienio, bus sumažinti mokslapinigiai.

Pasibaigus oficialiajai daliai, mokytojai ir mokiniai pradėjo mokslo žinių siekimo kasdienybę. Tėveliai su pasididžiavimu ir pasitikėjimu palydėjo akimis savo per vasarą paaugusius vaikus į klases, o patys

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų atidarymo šv. Mišios. Dauro Dargio nuotr.

suskubo rūpintis registracija.

Mokyklos direktorė tiesiog negalėjo atsiginti nuo tėvelių klausimų ir aktyvumo. Registracija vyko kaip visada greitai. Prie mokyklos raštinės vedėjos Laimos Gajauskienės stalo gyvenimas virte virė – visiems reikėjo naujų vadovėlių ir pratybų sąsiuvinų, tik spėk suktis. Tačiau už vis labiausiai visi norėjo būti arčiau Dalios Ragauskienės virtuvės durų, iš kur sklido per vasarą primirštas skanus lietuviškų cepelinų kvapas, daug kam priminęs mūsų Tėvynę.

Pirmoji mokslo metų diena prabėgo nepastebimai greitai. Šventės

baigėsi. Pasibaigus pamokoms, mokiniai iš klasių išėjo jau susirūpinusiais veidais – šventės šventėmis, o namų darbus mokytojos vis tiek užduoda. Tokia kasdienybė bei šventės tęsis visus 32 šeštadienius, kurie praeis taip pat greitai bei prasmingai, kaip ir visi iki šiol buvę mokslo metai.

Sėkmės Jums, mokiniai, sėkmės Jums, mokytojai, sėkmės Jums, tėveliai! Dar kartą sveikiname visus su naujais mokslo metais.

Dauras Dargis – Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Lietuvos istorijos ir geografijos mokytojas.

Chicago, IL

Prasidėjo naujieji mokslo metai Čikagos lituanistinėje mokykloje

KARILĖ VAITKUTĖ

Nors Čikagoje rudens dar nesi-jaučia, kalendoriuje – rugsėjo pradžia. Kaip visuomet po amerikietiškosios Darbo dienos (Labor Day) šventės prasideda mokslo metai lietuviškose JAV mokyklose. Į Čikagos lituanistinę mokyklą susirinko didžiulis pulkas mokinių – nuo Kiškių darželį lankančiųjų trimečių iki mokyklos šeimininkų – dešimtojų. Pirmoji mokslo metų diena prasidėjo šventomis Mišiomis šalia mokyklos esančioje Tėvų jėzuitų koplyčioje. Mišių metu šiltą pamokslėlį vaikams pasakė mokyklos kapelionas kun. Antanas Gražulis.

Po Mišių mokinukai, spausdami gėlių puoštes rankose, išsiskirstė po klases, pasilabino su mokytojomis ir po pusvalanduko sugužėjo į Jaunimo centro didžiąją salę, kur vyko oficialus mokyklos mokslo metų atidarymas.

Direktorės pavaduotoja Audronė Sidaugienė pasveikino visus su naujais mokslo metais ir išvardino į mokyklą atėjusius svečius. Pasveikinti mokinių, mokytojų ir tėvelių atėjo naujoji Lietuvos Respublikos vicekonsulė Kristina Nepaitė, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas Arvydas Tamulis, JAV LB Brighton Park apylinkės pirmininkės pavaduotoja Miglė Tauragytė, dienraščio „Draugas“ vyriausioji redaktorė Dalia Cidzikaitė, Jaunimo centro valdybos pirmininkė Neringa Aleksonienė, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus direktorė Rita Janz, buvusi Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Jū-

ratė Dovilienė, šios mokyklos Tėvų komiteto pirmininkas Valdas Kerulis, poetė ir rašytoja Eglė Juodvalkė bei keliautojai Žilvinas Usonis ir Diana Aleknaitė.

Naujoji mokyklos direktorė Laima Apanavičienė pasveikino visus su naujais mokslo metais ir džiaugėsi, kad į mokslo metų atidarymo šventę atvyko ir buvusioji mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė, kuri daugelį metų dalinosi savo patirtimi. Direktorė perskaitė Lietuvos Seimo pirmininkės Irenos Degutienės, LR užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio, JAV LB Švietimo tarybos pirmininkės Daivos Navickienės sveikinimus. Taip pat direktorė pasidžiaugė šiemet iš Lietuvos konsulatogautomis dovanomis – knygomis „Aš – lietuvis“, „Lietuvos Konstitucija“ bei „Lietuvos Konstitucijos istorija“ – kurias pastarajam perdavė I. Degutienė.

Lietuvių Fondo (LF) valdybos pirmininkas A. Tamulis, pasveikinęs visus su mokslo metų pradžia, džiaugėsi, kad LF šiemet galėjo išdalinti apie 120,000 dol. lituanistiniam švietimui, t. y. mokykloms Jungtinėse Amerikos Valstijose, kurių šiemet šioje šalyje yra net trisdešimt šešios. Jose dirba 411 mokytojų, o mokosi daugiau nei 2,000 mokinių. Beje, Čikagos lituanistinėje mokykloje mokosi beveik penktadalis visų JAV lietuviškose mokyklose besimokančių mokinių. Taigi, galime suprasti, kokia didelė yra ši mokykla.

Mokinius, tėvelius bei mokytojus sveikino ir kiti svečiai, linkėdami ištvermės, kantrybės, sumanumo, ti-

kėjimo ateitimi bei džiaugsmo, pasi-nėrus į naujų atradimų pasaulį. Jaunimo centro bei Tėvų komiteto atstovai pasidžiaugė, kad pastatas ir klasės šiemet vaikus pasitinka atsinaujinę – gražiai nudažytais sienomis, sutvarkytais klasmėmis bei kitomis patalpomis.

Poetė Eglė Juodvalkė, kuria, kaip teigė direktorės pavaduotoja A.

Čikagos lituanistinėje mokykloje nuskambėjo pirmasis 2012–2013 mokslo metų skambutis. Dalios Cidzikaitės nuotr.

Sidaugienė, mokykla dar ne kartą kvies apsilankyti ir pabendrauti su mokiniais, pasidalino savo prisiminimais. Pasirodo, poetė taip pat yra baigusi šią mokyklą bei Pedagoginį institutą. Net šešias knygas Lietuvo-

asmenys turi lietuviško kraujo.” Poetė teigė visai neseniai išklausiusi istoriko Manuel Rosa paskaitą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje ir sužinojusi, kad Kristupas Kolumbas buvęs pusiau **Nukelta į 13 psl.**

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

A. A. V. S. IRENAI ŠERELIENEI MIRUS,

reiškiame gilią užuojautą dukroms Vitai ir Norai, anūkėms Kristei, Dainai, Mykolei, Laurai, Angelytei, Viktorijai ir Julijai bei visai giminei.

*Toli, toli, tėvų žemė brangi. Melsva jūra, miškai ir žalieji laukai.
Graži, graži, nematyta šalis. Vardas Jos –Lietuva, skamba man kaip daina.
Toli, toli, mūsų žemė brangi. Tartum saulė aušroj, Tu širdy ja regi.*

Tai vyr. skaučių ir Gintarių daina, parašyta sesės Irenos. Šie žodžiai ir sesės Irenos meilė lietuviškam raštui, lietuviškai skautiškai veiklai išliks mūsų širdyse ir mintyse.

Čikagos lietuvių skautų ir skaučių „Aušros vartų/Kernavės“, „Nerijos“ ir „Lituanicos“ tuntai

Šv. Mišios Rako stovykloje, kurias aukėjo tėvas A. Saulaitis, SJ. Nidos Petronis nuotr.

**Akademinių skautų sąjūdžio Čikagos skyriaus metinė šventė
vyks spalio 19 d., penktadienį, 6:30 val. v.
Carriage Greens Country Club, Darien, IL.**

Nariai atvyksta su uniformomis.

Iškilmingos vakarienės metu skautams bus suteikti nauji laipsniai.

Vietas užsisakyti galima tel. 630-243-6302 arba
el. paštu ausreles@comcast.net (fil. Aušrelė Sakalaitė).

Svarbus pranešimas

2013 m. rugpjūčio 7–17 d. vyks Lietuvių skautų sąjungos jubiliejinė stovykla „Viltis“ Camp Monotac stovykloje, Peninsula, Ohio. Visi LSS nariai nuo 8 metų yra kviečiami kartu stovyklauti lietuviškoje, skautiškoje aplinkoje. Šioje stovykloje bus ir Jaunų šeimų pastovyklė. Jubiliejinėje stovykloje gali stovyklauti LSS užsiregistravę nariai. Prašome nedelsiant registruotis su savo vienetais. Daugiau informacijos gausite pas savo vienetų vadovus arba rasite LSS tinklalapyje: www.skautai.net

Po pirmosios sueigos – gražią saulėtą popietę Jaunimo centro kiemelyje linksminasi Čikagos „Lituanicos“ tunto „Perkūno“ draugovės jūrų ir prityrusieji skautai (iš k.): Matas Vaitkevičius, Vilmantas Stankus, Paulius Ruscutti ir Linas Labanauskas.

Pirmosios sueigos belaukiant

v.s. AUŠRA JASAITYTĖ PETRY

Sunku patikėti, kad jau vasara pasibaigė, nors čia, Čikagoje, karščių dar netrūksta. Sunku patikėti, kad vasaros stovykla Rako miškuose įvyko prieš du mėnesius. Sunku patikėti, kad jau pradėjau planuoti šių mokslo metų sueigas savo prityrusių skaučių draugovei. Sunku patikėti, kad jau pradėjau ruošti programai kitos vasaros jubiliejinę stovyklai. Dar sunkiau patikėti, kad po daugelio metų sausio mėnesį perduodu savo tuntininkės pareigas kitai skautei. Kaip greitai bėga laikas!

Sėdžiu prie kompiuterio atsiverčiusi „Sese, budėk“, mazgų rišimo knygas, dainorėlį ir LSS seserijos patyrimo laipsnių programos knygą ir galvoju, kaip įdomiai ir linksmi praveisti šių metų programą, kad sesėms nebūtų nuobodu. Jau esu suplanavusi pirmųjų kelių sueigų temas. Jau keletą kartų perrašiau pirmąsias sueigas. Galvoju, kad sesėms bus smagu. Toliau, man rodos, sesės pačios turės pradėti sueigas sau planuoti. Tai bus gera vadovavimo patirtis – paruoš jas vadovavimui vėliau gyvenime.

Sėdžiu ir dėlioju. Pirmoje sueigoje išrinksime skiltininkę, paskiltininkę, išdininkę, adjutantę, komendantę ir draugovės istorikę. Pereisi-

me kiekvienos sesės pareigas. Pradėsime kartu planuoti ateinančių metų veiklą. Išmoksime naujų mazgų, naujų dainų. Mokysimės apie kitas šalis, kuriose sesės skautauja. Pratursime savo lietuviškas skautamokslo, taip pat istorijos, geografijos žinias, pagilinsime tradicijas. Rengsime draugovės Kūčias, kuriose prisiminsime lietuviškas tradicijas. Vyksime į iškylą stebėti žvaigždes. Išmoksime, kaip austi lietuviškas juostas. Bet viską suplanuos sesės, jos turės nuspręsti, kada šiuos programos punktus atliksime.

Kas juos ves? Gal reikėtų ką nors vis pasikviesti į sueigą? Mūsų tuntas – Aušros vartų/Kernavės tuntas – jaučiasi labai turtingas turėdamas gabias, talentingas seses. Gal kas iš jų galės atvažiuoti ir vesti sueigą? Pažiūrėsime, ką sesės sugalvos.

Mano prityrusių skaučių draugovėje yra nuostabios sesės. Visos – savarankiškos lietuvaitsės. Jos yra mūsų lietuvių skautų ateitis. Man yra didelė garbė būti jų draugininke.

Labai nekantriai laikiu pirmosios sueigos, kuri įvyks rugsėjo 23 d., sekmadienį. Neakantriai laikiu pamatyti, ką sesės Kasandra, Lilė, Lina, Karina, Olivija, Gintarė ir Kristina suplanuos mūsų draugovei šioms skautiškiems veiklos metams.

Čikagos „Lituanicos“ tunto „Perkūno“ draugovės skautai, jūrų jaunieji, vilkai ir bebrai rikiuojasi sueigai Jaunimo centre.

Viliaus Dundzilos nuotr.

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Maironio mokyklą su naujaisiais mokslo metais pasveikino LR generalinis konsulas

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte rugsėjo 15 d. dalyvavo New York Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų pradžios šventėje. Sveikindamas gausiai susirinkusią mokyklos bendruomenę, generalinis konsulas atkreipė dėmesį, jog „maironiukams“ – tai jau 62-asis rugsėjis. „62-eji metai laike ir erdvėje – gal ir nėra labai didelė atkarpa, tačiau 62-eji metai konkrečių žmonių, konkrečios bendruomenės gyvenime – iš tiesų pakankamai didelis laiko tarpas įrodyti savo veiklos prasmę ir reikalingumą. Jūs, mieli buvę ir esantys 'maironiukai', į tuos prabėgusius metus galite žvelgti su pasididžiavimu, nes visa tai įrodėte savo gerais mokymosi ir veiklos rezultatais“, – sakė jis.

V. Sarapinas palinkėjo mokiniams niekada neprarasti noro mokytis bei kaupti žinias, nes jos bus reikalingos ateityje dirbant Tėvynės labui. Generalinis konsulas taip pat dėkojo mokytojams, vaikų tėveliams ir sene-

2012–2013 mokslo metų atidaryme rugsėjo 15 d. Maironio lituanistinėje mokykloje, New York, NJ, dalyvavo LR generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas (sėdi ketvirtas iš kairės) ir konsulė Laura Žiliajevaitė (sėdi trečia iš kairės).

Jūratės Žukauskienės nuotr.

liams už jų darbą, kantrybę bei pasiaukojimą, mokant juos lietuvių kalbos, skiepijant jiems meilę Lietuvai,

puoselėjant lietuviybę.

Mokslo metų pradžios proga V. Sarapinas mokyklos vedėjai Fausti-

nai Šinkūnienei įteikė mokyklai generalinio konsulato dovaną – Maironio portretą. Jis taip pat perdavė LR Seimo pirmininkės mokyklai dovanotas knygas, o prieš porą savaikių pradėjusi dirbti konsulė Laura Žiliajevaitė perskaitė Seimo pirmininkės sveikinimą.

JAV Lietuvių Bendruomenės New York apygardos Brooklyn-Queens apylinkės pirmininkė Rasa Sprindys perskaitė LR Užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio sveikinimą. Mokyklos vedėja F. Šinkūnienė pristatė net keturias naujas šeimas, atvesiančias savo atžalas į mokyklą.

Po mokyklos metų pradžios šventės tėveliai ir vaikučiai Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo parapijoje toliau dalinosi vasaros išpūdžiais, dalyvavo New York lietuvių festivalyje, džiaugėsi lietuvių liaudies tautinių šokių grupės „Tryptinis“ pasirodymu, Romo iš Colorado dainavimu.

**LR generalinio konsulato
New York info**

Čikagos lituanistinės mokyklos 2011–2012 m. m. dešimtokų rašiniai

Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį iš kapų milžinų

Aš iš kapų norėčiau prikelti savo prodiėdūką Algirdą Lauritėną. Apie jį sužinojau tik savaite prieš jo laido tuves. Tuo metu aš nesupratau, kad jis, kai buvo jaunas, buvo tikras milžinas Lietuvoje.

Laidotuvių metu aš nesupratau, kodėl buvo tiek daug žmonių ir kodėl viską filmavo. Tik septintoje klasėje, kai pradėjau domėtis krepšiniu, man tai išaiškėjo. Mano prodiėdukas buvo garsus krepšininkas. Jis krepšinį žaidė tuo metu, kai Lietuva dar priklausė Rusijai. Su Sovietų Sąjungos krepšinio komanda 1956 m. jis laimėjo sidabro medalį Melburno olimpiadoje. Jų komanda taip pat laimėjo daug titulų Europos krepšinio čempionatuose.

Jeigu galėčiau dabar su juo pakalbėti, nežinočiau nuo ko pradėti. Ar nuo krepšinio, ar nuo gyvenimo Sovietų Sąjungos laikais? Papraščiau patarimų mano krepšinio komandai. Įdomiausiai turbūt būtų paklausti apie gyvenimą tais laikais ir ką jis mano apie šių dienų gyvenimą. Taip pat norėčiau paklausti apie mano diėdūką Arūną ir sužinoti, kaip jis elgėsi būdamas mano amžiaus.

Įdomu būtų pakalbėti su juo, bet, deja, to niekada nebebus.

Ieva Bareikaitė

Savo draugui iš Lietuvos parodyčiau...

Jungtinėse Amerikos Valstijose aš gyvenu jau vienuoliktą metą. Man buvo tik penkeri, kai aš su savo tėvais ir broliu atvykau į šitą svetimą šalį. Buvo toks jausmas, kad pradėjau kitokią gyvenimą ir niekada nesugrįšiu į senąją.

JAV labai daug skiriasi nuo Lietuvos. Kitokia kalba, kultūra, žmoniškumas, aplinka ir t. t. Atrodo, kad ši šalis yra kitoje planetoje. Aišku,

turėjo praeiti nemažai laiko, kad priprasčiau prie savo naujo gyvenimo.

Aš dažnai sugrįžtu į savo tikrus namus – Lietuvą – ir patiriu tai, ko nėra JAV. Ilgiausiai laiko praleidžiu su savo močiute, kasdien būname kartu. Mes daug kalbame, todėl aš galiu prisiminti, kokį gyvenimą aš turėjau. Gerai prisimenu vieną dieną, kai mes pradėjom kalbėti apie JAV. Aš klausiau jos, ar jai patinka ta šalis ir ar norėtų ten gyventi. Ji ilgai negalėjo atsakyti į šį klausimą. Močiutė mano, kad JAV – tokia šalis, kuri lietuviui gali arba patikti, arba ne. Ši šalis labai skiriasi nuo Lietuvos. Jei lietuvis myli savo gimtąją šalį, tai JAV tikriausiai jam nepatiktų.

Jeigu mano draugas atvyktų pas mane į JAV, būtų labai įdomu. Aš parodyčiau jam skirtumus tarp dviejų šalių. Pradėčiau nuo paprastų – tai maistas. Maistas yra pasaulio kalba tarp kultūrų. Maistas – pats svarbiausias dalykas, kas skiria šalis viena nuo kitos. Yra dainos, šokiai ir kiti skirtumai, bet, mano namuose maistas – tai kaip laikrodis, kuris sujungia pasaulio žmones.

Aprodęs miestą, aš jį nuvežčiau į laukus. Mes apeitume ir stebėtume, kokie žmonės gyvena šioje šalyje. JAV – tai pasaulio puodas, į kurį žmonės atvyksta iš įvairiausių šalių ir pradeda naują gyvenimą. Manau, kad mano draugui būtų įdomiausia pamatyti, kokie žmonės čia gyvena. Manau, kad Lietuvoje yra nedaug svetimšalių – einant Kauno ar Vilniaus gatvėmis matai tik lietuvius. O JAV visi žmonės skiriasi.

Pats keisčiausias dalykas mano draugui būtų sužinoti, kad šita šalis neturi „amerikiečių“. Kiekvienas žmogus, kuris gyvena čia, arba jo proseneliai kada nors atvyko iš kitos šalies. Jei paklaustum, kas yra amerikietis, negautum atsakymo. Toks skirtumas tarp žmonių lemia amerikietišką kultūrą. Amerikos kultūra

yra sudaryta iš daugybės kitų šalių kultūrų.

Žmonės, maistas, kultūra – viskas yra skirtinga nei Lietuvoje. Lietuviui tai būtų naujas požiūris apie pasaulio žmones.

Dainius Grabliauskas

Muziejaus duris pravėrus

Kaip paaiškinti žodį „muziejus“? Tai labai paprasta. Muziejus – tai paslapčių, senovės papročių vieta. Kai aš įžengiu pro muziejaus duris, nežinau nuo ko pradėti, tiek visko pamatai, pabandai supranti gyvenimą, kurio nesi patyręs.

Man didžiausią išpūdį padarė Antrojo pasaulinio karo muziejus Čikagoje. Muziejaus pastatas atrodo kaip koks kalėjimas arba lageris. Metalinė išorė kelia baimę, spygliuotos vielos supa muziejų. Atvykus į muziejų prie sunkių metalinių durų pasitinka ginkluoti kareiviai. Aš niekada nesitikėjau, kad taip šalta, nemaloniai nuteiks muziejus. Įžengus į vidų stovi apsauga, kuri patikrina, ar lankytojai neturi ginklų. Nemalonus jausmas praeina visu kūnu. Bandai suvokti, pajusti tą baimę,

skausmą ir vilties praradimą.

Maloniai pasitikusi muziejaus darbuotoja mus suskirsto į dvi grupes – į vieną nusiuntė berniukus, į kitą mus, mergaites.

Muziejus yra skirtas Antrajam pasauliniam karui. Man labiausiai įstrigo gyvulinis vagonas, kuriuo vežė žydus į lagerius – toks keistas kvapas, lyg kas nors būtų kiaulę paskerdęs. Tai buvo acto rūgšties kvapas. Aš įsivaizdavau tą baimę, kuri apima važiuojant suspaustam, be vandens ir maisto, tamsoje. Ir taip keturias dienas. Kaip išgyventi?..

Dar vienas liūdnas vaizdas, kurį pamačiau, buvo barakai. Vesdami į dušą duodavo muilą ir rankšluostį. Visi nusirengdavo ir įeidavo į didelį kambarį. Tada kambarį užrakindavo ir paleisdavo dujas. Muziejuje pavaizduota, kaip vaikai uždūsta ir miršta. Ten net yra nagų žymės ant sienų, mat žmonės, kad išgyventų, kabinavosi nagais į viršų prie vienintelio barake esančio langelio.

Visame muziejuje vyravo tyla, skausmas. Bandėme pajusti tą mirties baimę ir viltį gyventi.

Eglė Baužytė

2011–2012 m. m.
Čikagos
lituanistinės
mokyklos
abiturientai.
Rašinių autoriai:
Ieva (2-oje eilėje
trečia iš kairės),
Eglė (2-oje eilėje
penkta iš kairės)
ir Dainius
(viršutinėje eilėje
pirmas iš kairės).

**Laimos
Apanavičienės
nuotr.**

Nacionalinei premijai gauti pasiūlyti 40 menininkų

Gauti šių metų Nacionalines kultūros ir meno premijas siekia keturios dešimtys menininkų, BNS informavo Kultūros ministerija.

Surinkusi visus pasiūlymus Lietuvos nacionalinių kultūros ir meno premijų komisija patvirtino kandidatų sąrašą.

„Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė Renata Šerelytė – kandidatė Lietuvos nacionalinei kultūros ir meno premijai gauti. ELTA nuotr.

Garbinga premija siūloma apdovanoti rašytojus Vidmantę Jasukaitytę (pristatė Šiaulių rajono savivaldybė), Petrą Gediminą Isoką (Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos), Vytautą Jurgį Bubnį (Lietuvos bibliotekininkų draugija, Birštono viešoji biblioteka ir Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka), Eimutį Valentiną Sventicką (Lietuvos rašytojų sąjunga), Valdą Papievį (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas), Renatą Šerelytę – Mendeikienę (A. Matelio įmonė-kino studija „Nomunim“).

Tarp kandidatų į premiją – trys poetai: Gintaras Patackas (Lietuvos rašytojų sąjunga), Algimantas Baltakis (Lietuvos rašytojų sąjunga) ir Vladas Braziūnas (Lietuvos rašytojų sąjunga), literatūrologas Kęstutis Nastopka („Baltų lankų“ leidyba).

Nacionalinei premijai gauti pasiūlyti muzikantai Vladimiras Čekasinas (Lietuvos džiaz federacija), Viačeslavas Ganelinas (Lietuvos žydų bendruomenė), Rimantas Armonas (Lietuvos muzikų sąjunga, koncertinė įstaiga Lietuvos nacionalinė filharmonija, Lietuvos kompozitorių sąjunga ir Lietuvos muzikos ir teatro akademija), Vilhelmas Čepinskis (Lietuvos muzikų sąjunga), kompozitorius Algimantas Bražinskas (Valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“), dirigentai Česlovas Radžiūnas (Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras), Vytautas Miškinis (Lietuvos liaudies kultūros centras), Mindaugas Urbaitis (Lietuvos kompozitorių sąjunga, Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras), Modestas Pitrenas (Lietuvos muzikų sąjunga).

Nacionalinei premijai gauti pris-

tatyti dainininkai Eduardas Kaniava (Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras) ir Gediminas Maciulevičius (Kauno valstybinis muzikinis teatras), muzikologai – Viktoras Gerulaitis (Lietuvos nacionalinė filharmonija, Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija) ir Vyda Bakutytė-Jauniškienė (Lietuvos kultūros tyrimų institutas).

Kandidatų sąrašė taip pat yra aktorių Donato Banionio (Lietuvos kinematografininkų sąjunga, Lietuvos gretutinių teisių asociacija AGATA), Povilo Gaidžio (Klaipėdos dramos teatras) ir Inesos Paliulytės (Kauno valstybinis dramos teatras), režisierių Vitalijaus Mazūro (Vilniaus teatras „Lėlė“) bei Algimanto Puipos (Lietuvos kinematografininkų sąjunga, Lietuvos muzikos ir teatro akademija) pavardės.

Nacionalines premijas skirti siūloma skulptoriams Vladui Vildžiūnui (Vilniaus dailės akademija), Gintarui Karosui (Tarptautinių kultūros programų centras), Daliutei Onai Matulaitei (Sauliaus Karoso labdaros ir paramos fondas), Klaudijui Pūdymui (Klaipėdos miesto savivaldybė, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, Lietuvos etnokosmologijos muziejus), architektui Eugenijui Miliūnui (Lietuvos architektų sąjungos Kauno skyrius), restauratorei Janei Bilotienei (Lietuvos mokslų akademija).

Premijų komisija taip pat spęs dėl grafikų Šarūno Leonavičiaus (VšĮ Teatras „Utopia“), Kęstučio Kaspara vičiaus (Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos Lietuvos skyrius ir Lietuvos dailininkų sąjunga), dailininkų Broniaus Gražio (Lietuvos dailininkų sąjunga), Nijolės Valadkevičiūtės (VšĮ „Kūrybos medis“), instaliacijų menininko Žilvino Kempino (Nidos Rutkienės individuali galerija „Vartai“) ir fotomenininko Vladislavo Rimanto Dichavičiaus (Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija, Lietuvos dailininkų sąjunga) apdovanojimo.

Siūlyti kūrėją, kuris turėtų gauti Lietuvos nacionalinę kultūros ir meno premiją, galėjo juridiniai asmenys.

Šios premijos teikiamos kasmet už reikšmingiausius pastarųjų septynerių metų darbus kultūros ir meno srityje arba už ilgametį kūrėjo indėlį į kultūrą ir meną. Kasmet skiriamos ne daugiau kaip šešios kultūros ir meno premijos, iš jų ne daugiau kaip viena premija gali būti skiriama už ilgametį kūrėjo indėlį į kultūrą ir meną.

Kultūros ir meno premija yra 800 bazinių socialinių išmokų dydžių – šiuo metu ji sudaro 104,000 litų. Premijos mokamos iš Kultūros ministerijai skirtų valstybės biudžeto lėšų.

Kultūros ir meno premijos skiriamos iki gruodžio 15 dienos, o premijų laureatų diplomai ir ženklai įteikiami Lietuvos valstybės atkūrimo dienos (Vasario 16-osios) proga.

Kultūros ir meno premija kūrėjams gali būti skiriama tik vieną kartą. Premijos skiriamos nuo 1989 metų.

BNS

Jaunam kompozitoriui G. Gelgotui nesvetima ir modelio duona

LAURA ČAPLINSKAITĖ

„Isiklausyk į savo širdies balsą, daryk tai, ką jauti. Daug svajok“, – savo ką tik pristatytoje dienoraščio forma parašytoje knygoje „Gettin’ Closer“ rašo ansamblio „NI & Co“ vadovas, kompozitorius ir dirigentas Gediminas Gelgotas (26 m.). Jau spėjęs įgyvendinti savo svajonę vaikiną domisi ir mada – pats ragavo modelio duonos ir kuria bendrus projektus su dizainere iš New York.

Mados naujienomis besidomintis Gediminas kuria bendrą projektą su New York gyvenančia lietuve dizainere Aura Taylor. Žiemą „NI & Co“ galbūt gros per jos kolekcijos pristatymą. Tarp menininkų užsimezgė draugystė.

„Tai bus mados ir šiuolaikinės muzikos sintezė. New York kūrėjai ieško naujovių, tad tikimės didelio ir gražaus projekto“, – kalbėjo Gediminas.

Jis pats prieš metus pabuvo modeliu – pristatė Lietuvoje Paryžiaus mados namų Pierre Cardin vyriškų drabužių kolekciją.

Iššūkiui G. Gelgotui patinka, o eiti podiumu nesunku, nes nereikia pačiam diriguoti. Dirigento darbą, kai žiūrovai sėdi už nugaros, Gediminas vadina muzikos išpiešimu žiūrovams.

Kompozitorius ir dirigentas Gediminas Gelgotas išleido dienoraščių knygą „Gettin’ Closer“. R. Neverbicko nuotr.

Kiekvienais metais ansamblio vadovas stengiasi sukurti naują įvaizdį savo kolektyvui „NI & Co“.

„Noriu, kad būtume ryškūs. Stebiu, kokios mados ir srovės vyrauja, tačiau visada pridėdu ką nors nuo savęs. Esu sulaukęs pagyrimų, kad „NI & Co“ turi ryškią vaizdo sampratą. Tai – dalis mano kūrybos. Kasdien aš pats renkuosi gražius ir nuotaiką atspindinčius drabužius“, – teigė kūrėjas.

Gebėjimas pažvelgti kitu žvilgsniu net į įprastus dalykus ir kurti puikiai atsispindi G. Gelgoto knygoje. Tai muzikinis dienoraštis, autobiografinė knyga anglų kalba.

„Šia knyga norėjau paaiškinti apie savo muziką klausytojams, kurie ateina į mūsų koncertus. Be to, labai norėjau įkvėpti kitus labiau pasitikėti savimi ir drąsiau siekti svajonių.

Neabejoju, kad ateityje mums su

„NI & Co“ seksis dar geriau. Juk kuo tiki, tai ir pildosi“, – įsitikinęs kūrėjas.

Muzikantų šeimoje užaugęs Gediminas jau būdamas trejų metų žinojo, kad gyvenimą nori sieti su muzika. Vaikino motina Rasa Gelgotienė – trijų chorų vadovė, tėvas Valentinas Gelgotas – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius, groja fleita J. Domarko vadovaujamame orkestre, sesuo Justė – obojumi, o brolis Giedrius – fleita.

„Tėvai nenorėjo, kad aš – jauniausias vaikas – būčiau muzikantas. Tačiau nuo pat mažų dienų klausinėčiau, kuo galėsiu groti. Man atrodė, kad visi žmonės turi kuo nors groti, nes tik tokie mane supo“, – juokėsi Gediminas.

M. K. Čiurlionio menų gimnazijoje fortepijono ir trimito specialybių mokėsis Gediminas vyresnėse klasėse susidomėjo kompozicija. Tad Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje jis studijavo kompoziciją ir simfoninį dirigavimą.

Vaikinas nesikuklina: taip, jis talentingas ir drąsus. Anksčiau Gediminas jausdavo, kad kiti jį laiko išsišokėliu, tačiau dabar vyresniųjų pastabas priima kaip tai, kas grūdina.

Šešerius metus ansambliui „NI & Co“ vadovaujantis kūrėjas šią dieną jaučiasi turintis komandą, su

kuria jau įveikė visus sunkumus ir gali siekti muzikinių svajonių.

„Mane į priekį veda didelis noras ir užsidegimas. Juk žmonės daro tai, ką nori. Jeigu sėdi prie televizoriaus – pats tai pasirinkai. Sukūręs pirmuosius kūrinius jau žinojau, kaip jie turėtų būti atlikti. Išdrįsau siekti savo ambicijų – suburti kolektyvą būdamas 19 metų. Tiesiog naiviai tikėjau tuo, ką kužda mano širdis“, – pasakojo Gediminas.

Jis niekada pusiaukelėje nesusitoja, neabejoja ir tikslą pasiekia. O jei rezultatas nuvilia, priima nesėkmę kaip pamoką.

Gediminas su „NI & Co“ jau žino, kas yra tarptautinės scenos. Ansamblis koncertuoja Vokietijoje, Didžiojoje Britanijoje, Rusijoje. Rugsėį jis dalyvaus viename didžiausių Vokietijos muzikos festivalių „Usedom Music Festival“.

Lrytas.lt

Aras Lintakas, gyvenantis **Brookfield, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

SKONIO ATSPALVIAI ALIEJAUS LAŠE

Virtų daržovių mišrainė su sėmenų aliejumi

Reikės: 1 sv virtų pupelių, 2 virtų morkų, 2 virtų bulvių, šaukštelio kmynų, 2 svogūnų, pusės puodelio sėmenų aliejaus, druskos, maltų juodųjų pipirų.

Morkas ir bulves pjaustykite kubeliais ir sumaišykite su pupelėmis. Kmynus išbrinkykite šaltame vandenyje, nusauskite ir suberkite į mišrainę. Svogūnus susmulkinkite ir patroškinkite aliejuje ant nedidelės ugnies. Tada sudėkite į mišrainę, įberkite druskos bei pipirų ir išmaišykite.

Salierų salotos su sėmenų aliejumi

Reikės: saliero gumbo, 3 morkų, puodelio graikinių riešutų, 2 skiltelių česnako, 3 šaukštų sėmenų aliejaus, šaukšto graikinių riešutų aliejaus, druskos.

Salierą ir morkas sutarkuokite šiaudeliais. Susmulkinkite riešutus ir česnakus. Viską užpilkite aliejumi, paskaninkite druska ir gerai išmaišykite. Paruoštas salotas patiekite po 30 minučių – pastovėjusios jos skanesnės.

Pievagrybių salotos su avokadais

Reikės: ½ sv šviežių pievagrybių, avokado, svogūno, pusės citrinos sulčių.

Padažui reikės: šaukšto alyvuogių aliejaus, pusės šaukšto garstyčių aliejaus, trupučio acto, šaukšto garstyčių, šaukšto susmulkintų petražolių, cukraus, druskos.

Pievagrybius ir avokadą nulupkite, apvalykite (grybus geriau neplauti vandeniu, nes jie pavandenės, geriau juos gražiai apvalyti popieriniu rankšluosčiu) ir supjaustykite kubeliais. Svogūną susmulkinkite. Išspauskite citrinos sultis. Viską sumaišykite ir sudėkite į salotinę. Tada užpilkite paruoštu padažu. Papuoškite grybais ir petražolėmis.

Morkų salotos su sūriu ir graikiniais riešutais

Reikės: 7 morkų, 0,5 saliero šaknies, 0,5 puodelio susmulkintų graikinių riešutų, ½ sv fermentinio sūrio, petražolių.

Padažui reikės: šaukšto medaus, 4 šaukštų citrinų sulčių, 3 šaukštų alyvuogių aliejaus, šaukšto graikinių riešutų aliejaus.

Morkas ir salierą nuskusite. Sūrį, morkas ir salierą sutarkuokite. Viską suberkite į dubenį ir sumaišykite su graikiniais riešutais bei susmulkintomis petražolėmis. Padažui skirtus produktus suplakite iki vien-

tisos masės. Padažu užpilkite salotas ir sumaišykite.

„Pavasario salotos“ su garstyčių aliejumi

Reikės: salotų gūžės, mėlynojo svogūno, 6 ridikėlių, 6 marinuotų pievagrybių, 2 šaukštų saulėgrąžų branduolių.

Padažui reikės: šaukšto citrinų sulčių, 2 šaukštų garstyčių aliejaus, šaukšto vandens, druskos, maltų juodųjų pipirų.

Salotas suplėšykite, svogūną ir ridikėlius supjaustykite griežinėliais, pievagrybius susmulkinkite. Į susmulkintus produktus įberkite saulėgrąžas ir atsargiai išmaišykite. Paruoškite padažą ir užpilkite salotas.

Avokadai su krevečių įdaru

Vienam avokadui reikia: ¼ puodelio virtų krevečių, ½ šaukšto avokadų aliejaus, 0,5 citrinos.

Avokadą perpjaukite per pusę, išimkite kaulą ir dalį minkštimo. Minkštimą supjaustykite kubeliais ir sumaišykite su krevetėmis, citrinos sultimis ir aliejumi. Įdarą sudėkite į avokado puseles.

Daržovienė su avižiniais dribsniais

Reikės: 3 morkų, 3 bulvių, poro, raudonosios paprikos, pusės puodelio avižinių dribsnių, lydyto sūrelio, 3 šaukštų garstyčių aliejaus, 5 puodelių vandens, druskos, 2 laurų lapelių.

Morkas ir bulves nuskusite ir supjaustykite šiaudeliais. Papriką supjaustykite juostelėmis. Šias daržoves sudėkite į pasūdytą verdantį vandenį ir pavirkite 10 minučių. Tada sudėkite griežinėliais supjaustytą porą ir avižinius dribsnius. Puseje puodelio karštos sriubos sultinio ištirpinkite sūrėlį ir supilkite į sriubą. Pagardinkite aliejumi, druska ir laurų lapeliais.

Bulvių ir kopūstų blynai

Reikės: 2 sv kopūstų, 1 sv bulvių,

2 kiaušinių, skiltelės česnako, šaukšto graikinių riešutų aliejaus, druskos, maltų juodųjų pipirų, muškato riešutų aliejaus kepti.

Kopūstus susmulkinkite ir patroškinkite. Įberkite druskos, pipirų ir muškato riešutų. Bulves nuskusite, išvirkite, atvėsinkite ir stambiai sutarkuokite. Kopūstus nuvarvinkite kiaurasamtyje, sumaišykite su bulvėmis, įmuškite kiaušinius, įberkite susmulkintų česnakų, druskos, pipirų ir įpilkite graikinių riešutų aliejaus. Blynus liekite į įkaitintą su alie-

džiūvėsėliuose, dar kartą įmerkite į plakinį ir apibarstykite džiūvėsėliais. Kepkite gerai įkaitintame abrikosų kauliukų aliejuje. Iškepusius kepsnius apšlakstykite citrinų sultimis.

Žuvų ir morkų kepsneliai su sezamų sėklų aliejumi

Reikės: 1 sv jūrų lydekų, 5 virtų morkų, 2 piene išmirkytų baltos duonos riekelių, 3 šaukštų krakmolo, 2 kiaušinių, šaukšto sezamo sėklų aliejaus, žuvų prieskonių, druskos, maltų džiūvėsėlių aliejaus.

Žuvis, morkas ir duonos riekes susmulkinkite mėsmale. Įmuškite kiaušinių trynius, įberkite krakmolo, prieskonių, įpilkite sezamo sėklų aliejaus. Baltymus išplakite iki standžių putų ir atsargiai įmaišykite į žuvis masę.

Suformuokite kepsnelius, juos apvoliokite džiūvėsėliuose ir kepkite įkaitintame aliejuje.

Menkių kepsneliai su migdolų padažu

Reikės: 1 sv menkių, žuvų prieskonių, citrinų sulčių, druskos, maltų juodųjų pipirų, miltų, 2 kiaušinių, abrikosų kauliukų aliejaus.

Padažui reikės: puodelio migdolų, 3 skiltelių česnako, 2 šaukštų abrikosų kauliukų aliejaus, šaukšto obuolių acto, druskos.

Žuvų gabalėlius truputį pamuškite, pabarstykite prieskoniais ir apšlakstykite citrinų sultimis. Tada apvoliokite miltuose, pamirkykite pasūdytame kiaušinių plakinyje ir kepkite įkaitintame abrikosų kauliukų aliejuje.

Paruoškite padažą: susmulkinkite česnakus ir migdolus, supilkite abrikosų kauliukų aliejų, actą ir gerai išmaišykite. Jei reikia, pasūdykite. Padažą užpilkite ant karštų žuvų kepsnelių.

ATLANTIC Express Corp.
1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave **Bridgeview, IL 60455** Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Valerija Lizaitis, gyvenanti **Lauderdale By the Sea, FL**, skaitys „Draugą“ dar vienerius metus. Skaitytoja dienraščio leidybai paremti paaukojo ir 50 dol. Tariame nuoširdų acių už paramą.

Kastytis Giedraitis, gyvenantis **Livonia, MI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

JAV lankysis užsienio reikalų viceministras

Vilnius (URM) – Užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas rugsėjo 20–25 d. su darbo vizitu lankysis JAV, kur dalyvaus Pasaulio lietuvių ekonomikos forume (PLEF) Čikagoje, dvišaliuose pasitarimuose su JAV Valstybės departamento pareigūnais, Vilniaus geto panaikinimui atminti skirtame renginyje ambasadoje Washington.

Rugsėjo 21 d. E. Meilūnas dalyvaus ketvirtą kartą rengiamame PLEF. Šiais metais Čikagoje vyksiančio PLEF tikslai – plėsti išeivijos lietuvių bendruomenės narių ekonominius ryšius su Lietuva, pristatyti Lietuvą kaip strateginę verslo partnerę ir patrauklią investicijoms šalį lietuvių kilmės ir kitiems ja besido-

mintiems verslininkams. PLEF išvakarėse viceministras Čikagoje susitiks su Lietuvos garbės konsulais JAV ir JAV verslininkais.

Rugsėjo 22 d. E. Meilūnas dalyvaus Vilniaus geto panaikinimui 1943 m. rugsėjo 23–24 d. atminti skirtame renginyje Lietuvos ambasadoje JAV, kuriame numatytas Samuelio Bako parodos „Vilniaus getui atminti“ atidarymas ir koncertas „Vilniaus geto dainos“. Viceministras susitiks su JAV žydų ir Washington lietuvių bendruomenės atstovais. Rugsėjo 24 d. viceministras Washington dalyvaus dvišaliuose pasitarimuose su JAV Valstybės departamento pareigūnais.

Po 10 metų Lietuvoje gali likti 2,7 mln. gyventojų

Vilnius (ELTA) – Išaugus gyventojų emigracijai ir esant mažam gimstamumui, 2001–2012 m. laikotarpiu, išankstiniais skaičiavimais, Lietuvoje buvo prarasta 14 proc., arba apie 487,000 gyventojų. Iš jų 3 proc. prarasti dėl gimstamumo mažėjimo, 11 proc. – dėl emigracijos.

Jei gyventojų skaičiaus kitimo tempai ateityje nesikeis, skaičiuojama, kad 2021 m. Lietuvoje gyvens 2,677 mln. žmonių. Darbo ir socialinių tyrimų instituto atlikto tyrimo duomenimis, iki 2025 m. darbingo amžiaus žmonių gali sumažėti apie

400,000 (jų skaičius sumažėtų nuo 2,073 mln. iki 1,654 mln.), kai kuriuose mažuose miesteliuose daugiau nei pusė gyventojų gali likti pensininkai. Gauti tyrimo duomenys parodė, kad šiuo metu ekonomiškai neaktyvių gyventojų ir bedarbių skaičius šalyje siekia beveik 60 proc., kai kuriuose rajonuose viršija 75 proc.

Išankstiniais 2011 m. surašymo duomenimis, šalyje buvo 3,054 mln. gyventojų. Sparčiausiai gyventojų skaičius pastarąjį dešimtmetį mažėjo mažesniuose šalies miestuose – beveik 20 proc.

Patvirtinta Lietuvos ir Šventojo Sosto sutartis

Vilnius (ELTA) – Seimas patvirtino Lietuvos ir Šventojo Sosto sutartį dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo. Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutartis buvo pasirašyta šių metų birželio 8 d. Vilniuje. Lietuvos vardu sutartį pasirašė užsienio reikalų ministras Audronius Azubalis, Šventojo Sosto vardu – apaštalinis nuncijus Lietuvoje arkivyskupas Luigi Bonazzi.

Patvirtinus sutartį, bus sudary-

tas teisinis pagrindas Bažnytinių universitetų ir fakultetų kokybės vertinimo ir skatinimo agentūrai išskirtine teise vertinti ir akredituoti Lietuvos aukštosiose mokyklose vykdomas ir Katalikiškojo švietimo kongregacijos reglamentuojamas studijų programas, organizuoti pirmosios studijų pakopos katalikų teologijos studijas, atitinkančias Šventojo Sosto nustatytus studijų trukmės, apimties ir struktūros reikalavimus.

JAV įsteigtas pirmas Darbo partijos skyrius

Vilnius (ELTA) – Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV), Čikagos mieste, įsteigtas Darbo partijos skyrius. Skyriaus steigimo iniciatoriais tapo devyni šiame JAV mieste gyvenantys lietuviai.

Skyriaus pirmininku vienbalsiai išrinktas bendrovės „Baltic auto-shipping“ prezidentas Andrius Pres-

niakovas. Skyriaus steigimo iniciatorių tiesioginės vaizdo konferencijos metu pasveikino Darbo partijos pirmininko pavaduotojas Vytautas Gapšys. Čikagoje įsteigtas skyrius yra antras Darbo partijos skyrius, įsteigtas ne Lietuvoje. 2009 m. balandį buvo įsteigtas Darbo partijos skyrius Londone.

Washington operai vadovaus Vilniuje kūrusi režisierė

Washington, DC (ELTA) – Lietuvos operos žiūrovams pažįstama režisierė Francesca Zambello pakeis pasaulinio garso tenorą Placido Domingo Washington (JAV) nacionalinės operos meno vadovo pareigose. P. Domingo Washington operai vadovavo 15 metų.

Naująja meno vadove režisierė taps nuo kitų metų pradžios. Iki šiol F. Zambello dvejus metus bendradar-

biavo su šia opera kaip patarėja meno klausimais. F. Zambello yra pasaulyje pripažinta operos režisierė. Ji statė spektaklius New York „Metropolitan“ teatre, Paryžiaus operoje, Maskvos Didžiajame teatre. Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre režisierė prieš 8 metus pastatė Richard Wagner operą „Skrajojantis olandas“, o 2007 m. – spektaklį vaikams „Mažasis princas“.

Maskva privertė JAV nebeteikti Rusijai paramos

Washington, DC (ELTA) – JAV Tarptautinio vystymosi agentūra (USAID) skelbia, kad dėl Rusijos valdžios įsakymo uždarys savo atstovybę šioje šalyje. USAID du dešimtmečius teikė paramą Rusijai ir demokratijos skatinimo bei kitoms programoms išleido beveik 3 mlrd. JAV dol. Rusijos vyriausybė nurodė atstovybę uždaryti iki spalio 1 d.

Žinovai teigia, kad Rusija galėjo nuspręsti atsisakyti USAID pagalbos, nes valdžia neigiamai žiūri į demo-

kratiją skatinančias organizacijas. Anksčiau šiais metais prezidentas Vladimir Putin teigė, kad protestus prieš jo perrinkimą organizavo JAV finansuojamos nevyriausybines organizacijos.

JAV Rusijai paramą pradėjo teikti iširus sovietų blokui ir įvairioms žmogaus teisių, pilietinės visuomenės ugdymo, sveikatos ir aplinkosaugos programoms išleido 2,7 mlrd. dol. USAID šiais metais Rusijoje ketino išleisti apie 50 mln. dol.

B. Obama kritikuoja M. Romney

Washington, DC (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama griežtai sukritikavo savo varžovą Mitt Romney dėl paniekinamų jo teiginių apie dalį amerikiečių rinkėjų.

M. Romney „nurašo“ didelę dalį šalies, pareiškė B. Obama kalbėdamas televizijos stoties CBS laidoje. „Būdamas prezidentu aš išmokau atstovauti visai šaliai“, – kalbėjo jis. Dar savo pirmoje kalboje po pergalės rinkimuose 2008 m. jis pabrėžė tar-
nausias visiems amerikiečiams.

Multimilijonierius M. Romney uždaramė savo rinkimų kampanijos renginyje pareiškė, kad B. Obama rė-

mėjai save laiko „aukomis“ ir mano, kad valstybė turi juos išlaikyti. Tai buvo slapta nufilmuota ir paskelbta viešai. Vaizdo įrašė M. Romney sako, kad 47 proc. amerikiečių „kas beatsitiktų, balsuos už prezidentą“. Be to, tie patys 47 proc. rinkėjų „yra priklausomi nuo vyriausybės, mano, kad yra aukos ir kad vyriausybė privalo jais pasirūpinti, kad turi jiems suteikti sveikatos apsaugą, maistą, būstą – viską“.

„Mano darbas – nesirūpinti dėl tų žmonių“, – teigia respublikonų kandidatas, turėdamas omenyje B. Obama šalininkus.

JAV Indonezijoje sustabdė konsulato darbą

Ambasadros pareigūnai pranešė JAV piliečiams, kad konsulas dėl demonstracijų laikinai uždaramas. EPA nuotr.

Džakarta (BNS) – JAV trečiame didžiausiame Indonezijos mieste dėl kilusių protestų prieš amerikiečių sukurta antiislamišką filmą laikinai uždarė savo konsulatą.

Apie 300 islamistinio judėjimo „Hizbut Tahrir Indonesia“ narių rugsėjo 19 d. surengė demonstraciją prie JAV diplomatinės atstovybės Šiaurės Sumatros provincijos administraciniame centre Medane. Vėliau apie 50 musulmonų studentų surengė dar vieną protestą. Tai jau trečia diena iš

eilės, kai prie JAV konsulato Medane vyksta demonstracijos. Protestuotojai ragino Washington nubasti filmo „Musulmonų nekaltumas“, kuriame juodinamas pranašas Mahometas, kūrėjus.

Be kita ko, apie 300 konservatyvios „Prosperous Justice Party“ (PKS) partijos narių dalyvavo demonstracijoje prie JAV ambasados Džakartoje. Amerikiečių vėliavą apmėtę kiaušiniais demonstrantai išsiskirstė.

Indonezijoje ugnikalnis pradėjo spjaudytis pelenais

Džakarta (BNS) – Išsiveržė vienas aktyviausių Indonezijos ugnikalnių, spjaudydamas pelenus ir dūmus beveik 1 kilometro aukštyje. Rugsėjo 18 d. centrinėje Indonezijos Sulavesio saloje išsiveržė Soputano ugnikalnis, kol kas skubiai evakuacijai nesiruošiama, nes arčiausiai ugnikalnio esančios gyvenvietės yra už pavojingos teritorijos – apie 6,5 kilometro nuo kraterio. Ugni-

kalnis Soputanas yra 2,160 kilometrų atstumu į šiaurės rytus nuo Džakartos. Paskutinį kartą ugnikalnis buvo išsiveržęs praėjusių metų liepą, žalos nebuvo padaryta. Indonezijoje yra daugiausia aktyvių ugnikalnių nei bet kurioje kitoje šalyje. Praėjusią savaitę Molukų salose išsiveržė Gamalamos ugnikalnis.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetim@gmail.com

LIETUVA

mikos atašė Izraelio ambasadoje Kristina Biraitė ir Akron miesto vicemerą Robert Bowman.

Lietuvos prekybos biuro Čikagoje nuotr.

Išmokyti kūrybingus ir veržlius Lietuvos studentus sėkmingai vystyti savo verslą bei ugdyti šalyje mentorystės kultūrą – tokius tikslus prasi-dėjus naujiems mokslo metams išsi-kėlė jaunų žmonių verslumą ir naujų verslo įmonių kūrimąsi įvairiais pro-jektais skatinanti Lietuvos verslo konfederacija (LVK). Pasak LVK va-dovo, naujasis „Creazone“ projektas atkakliausiems jo dalyviams plačiai atvers duris į Lietuvos ir tarptautinį verslo pasaulį. Į projektą bus atrink-ta 120 tiksluosius mokslus ar kūry-bines industrijas studijuojančių stu-dentų ir 20 dėstytojų. Visi dalyviai lankys mokymus, dirbtuves, bursis į komandas, su Lietuvos ir užsienio mentorių pagalba atlikinės specia-lias užduotis, turės progą pasisemti patirties Londone.

Šių metų spalio 25–26 d. Vilniuje vyksiančio Baltijos regiono šalių In-vestuotojų forume veiks tarptautinė verslo paroda ir ryšių mugė. Baltijos regiono šalių verslininkai, ekspor-tuotojai, bankininkai ir investuotojai turės progą pristatyti savo investici-nius projektus, verslo plėtros galimy-bes ir poreikius. Tikimasi, kad šioje mugėje bus galima išvysti standus ne tik iš Šiaurės šalių ar Vidurio Euro-pos, bet ir iš Vidurio Rytų ar Azijos regionų.

Naujausias didžiausio Šveicari-jos banko UBS atliktas tyrimas „Pri-ces and Earnings 2012“ rodo, kad tarp 72 pasaulio miestų pagal kainų lygį Talinas užima 47, Ryga – 52, o Vil-nius – 64 vietą. Ir toliau brangiausiu pasaulio miestu lieka Oslas, po jo ei-na Ciurichas ir Tokijas. Į brangiau-sių pasaulio miestų dešimtuką taip pat patenka Ženeva, Kopenhaga, New York, Liuksemburgas, Stokholmas, Karakasas ir Londonas. Maskva šioje lentelėje užima 40 vietą. Paties pi-giausio pasaulio miesto vardas atite-

ko Deliui, nuo kurio nedaug atsilieka Mumbajus ir Bukareštas.

Lietuvoje vykusį „Kukurūzų die-na“ sutraukė per 400 lankytojų. Toks žemdirbių susidomėjimas patvirtina – kukurūzai Lietuvoje sparčiai populiarėja. Negalutiniais duomenimis, šiemet Lietuvoje kukurūzais buvo užsėta apie 30,000 ha. Pastaruoju me-tu kasmet kukurūzų plotai didėja ir vis daugiau žemdirbių ryžtasi juos auginti ne tik silosui, bet ir grūdams, nes ankstyvo-sios veislės ir šilti orai leidžia ir mūsų sąlygomis subręsti grūdams. Savo laukuose jau ne vie-nerius metus kukurūzus auginantys ūkių šeimininkai įvertino jų privalumus – atsparumą sausrai, gana ne-sudė-tinę priežiūrą ir didžiulį der-lingumą.

Ūkio ministerija paskelbė viešąjį konkursą, kuriuo ieško naujo nuo-mininko Europos geografiniam cen-trui Vilniaus rajone, Girijos kaime. Siūloma teikti paraiškas dėl 2,5 ha ploto žemės sklype esančio nekilnojamo ir kilnojamo turto nuomos. Euro-pos geografiniame centre yra rengi-nių aptarnavimo pastatas, turistų aptarnavimo centras, renginių aikštelė. Turistų lankomoje vietoje taip pat yra Lietuvos stojimo į Europos Są-jungą pažymėjimo aikštelė bei ženklas. Naujo nuomininko ieškoma 10-čiai metų. Pradinė nuomos kaina –

Ruošiant puslapį naudotasi informacija iš BNS, ELTA, Delfi.lt.

PASAU LIS

Turtingi JAV piliečiai pernai ta-po dar turtingesni, o likusios šalies dalies gyventojų pajamos sumažėjo. Tai paaiškėjo po to, kai JAV gyvento-jų surašymo biuras paskelbė duome-nis apie praėjusius metus. Vidutinės namų ūkių pajamos pernai smuko 1,5 proc., iki 50,054 JAV dol. Turtingiau-sių JAV gyventojų (jie sudaro 5 proc. JAV namų ūkių, kurių pajamos kas-met siekia daugiau nei 186,000 JAV dol.) pajamos padidėjo beveik 5 proc. Tačiau daugumos amerikiečių, ku-rių pajamos per metus siekia 38,000 JAV dol., pajamos pernai, palyginti su ankstesniais metais, sumažėjo 1,9 proc. Pačių neturtingiausių ameri-kiečių pajamos nepakito. Ekonomis-tai teigia, kad tokius duomenis lėmė tiek asmeniniai, tiek ekonominiai veiksniai.

Jungtinių Valstijų federalinis at-sargų bankas (FED) paskelbė, kad at-naujins vadinamąją pinigų spausdi-nimo programą, skirtą skatinti eko-nomikos augimą. Bankas ketina kas mėnesį už 40 mlrd. JAV dol. pirkti būsto paskolomis dengtus vertybi-nius popierius. Jeigu ekonomikos būklė negerės, suma bus padidinta. Nedarbo lygis JAV daugiau nei 8 proc. siekia nuo 2009 m. sausio, ta-čiau esamas 8,1 proc. nedarbo lygio rodiklis yra kur kas mažesnis už 2009 m. spalį buvusį aukščiausią nedarbo lygį – 10 proc.

Slovakijos vyriausybė dėl masi-nio apsinuodijimo skandalo uždrau-dė šalyje prekiauti iš Čekijos atvež-tais alkoholiniais gėrimais. Sveika-tos ministras pažymėjo, kad draudi-mas gali galioti keletą mėnesių. Dėl masinio apsinuodijimo nekokybišku alkoholiu Čekijoje jau mirė 21 žmo-gus, 4 slovakai atsidūrė ligoninėje po to, kai išgėrė internetu užsisakytą butelį Čekijoje pagaminto slyvų bren-džio. Lenkija taip pat uždraudė pre-kybą stipriaisiais čekiškais alkoho-liniais gėrimais, išskyrus čekišką vy-ną ir alų. Čekijos sveikatos ministe-rija uždraudė prekiauti alkoholiniais gėrimais, kurių sudėtyje yra daugiau kaip 20 proc. alkoholio.

Europos Sąjunga (ES) patvirtino naują 1,9 mlrd. eurų paskolos išmoką Airijai. Europos Komisija (EK) savo išmokos dalį patvirtino po to, kai Tarptautinis valiutos fondas (TVF) patvirtino savo 0,9 mlrd. eurų įnašą. EK ataskaitoje pažymima, kad Airi-ja, nepaisant sudėtingų vidaus ir išo-rės sąlygų, sėkmingai įgyvendino pertvarkas, skirtas kovai su eko-no-mikos krize. Šalies biudžeto deficitas šiemet tikriausiai neviršys 8,6 proc. ribos, kurios reikalauja tarptautiniai kreditoriai.

Didžiausio pasaulyje baldų pre-kybos tinklo „Ikea“ įkūrėjas Ingvar Kamprad perdavė įmonės valdymą savo trimis sūnums. Sprendimą pasi-traukti I. Kamprad priėmė dėl gar-baus amžiaus – jam suėjo jau 86 me-tai. I. Kamprad „Ikea“ įkūrė 1943 m. Šiuo metu „Ikea“ tinklui priklauso

daugiau kaip 300 parduotuvių 41 ša-lyje. Birželio mėnesį Švedijos žurna-las „Bilan“ „Ikea“ įkūrėjo turtą įver-tino 37,5 mlrd. dol., paskelbdamas jį turtingiausiu Europos žmogumi.

JAV valdžia įtarė didžiausią ša-lies banką „JPMorgan Chase“ pinigų plovimu ir pradėjo banko tyrimą. Ty-rimą atlieka JAV izdo departamento nepriklausomas skyrius (Office of the Comptroller). Kol kas neskelbia-mas banko įvykdytų pažeidimų mas-tas, nepranešama ir apie galimą bau-dos bankui dydį. 2012 m. vasarą JAV priežiūros institucijos nubaudė gru-pę britų bankų, tarp jų – „Barclays“, „Standard Chartered“ ir „HSBC Hol-dings“ – už įvairius pažeidimus, iš-kaitant ir manipuliacijas LIBOR rin-koje bei Irano pinigų plovimą. Neofi-cialiais duomenimis, artimiausiu metu gali būti pradėtas kito stam-baus JAV banko – „Bank of Ameri-ca“ – tyrimas dėl įstatymų prieš pi-nigų plovimą pažeidimu.

Japonijos susivienijimas „Fuji-film“ nutarė nutraukti kino juostų gamybą, nes tokia veikla nuostolin-ga. Toks bendrovės sprendimas susi-jęs su kino pramonės perėjimu prie skaitmeninių technologijų. Kaip pa-stebi „Fujifilm“, pastaruoju metu vis daugėja kino teatrų, kurie pereina prie skaitmeninio kino filmų rody-mo. Naujosios technologijos diegia-mos ir filmuojant kino filmus. Tuo tarpu tradicinės kino juostos pa-klausa mažėja. Bendrovė gamins tik specialias kino juostas, skirtas anks-čiau nufilmuotoms kino juostoms ko-pijuoti ir saugoti. „Fujifilm“ kino juostas gamino nuo 1934 metų.

New York miesto policijos parei-gūnai rugsėjo 17 d. suėmė dešimtis akcijos „Okupuok Wall Street“ akty-vistų, kurie miesto finansų rajone siekė sutrikdyti eismą ir apsupo New York akcijų biržos pastatą. Taip jie minėjo judėjimo metines. Į protestą susirinko maždaug tūkstantis akty-vistų – kur kas mažiau nei pernai. Paprastų žmonių judėjimas pernai rudenį nustebino pasaulį. Dėl judėji-mo trumpam sustiprėjo JAV sociali-nio agitavimo dvasia ir buvo atkreip-tas dėmesys į ekonominę neteisybę.

Kun. Alfonso Lipniūno–prez. Aleksandro Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos nariai praėjusių metų „Derliaus pietuose“.

„Derliaus pietūs“, kalėdinės dovanos ir Pelenė

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Jau prasidėjo Kalėdų vėjus

Rugsėjo 9 d. prasidėjo Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Lemont, IL, kalėdinių dovanų vėjus. Kažkaip neįprasta apie Kalėdas pradėti galvoti rugsėjo mėnesį ir jau dabar jas pirkti, pakuoti ir siųsti. Tačiau būtent toks yra šiuo metu vykdomo Pal. Jurgio Matulaičio misijos projekto tvarkaraštis, kurio turi laikytis visi, norintys dalyvauti misijos tradiciniame Kalėdų dovanų vajuje. Šiomet misijos projektą vykdo organizacija „Vaiko vartai į mokslą“, kurios valdyba sutiko surinkti suaukotas dovanas, jas supakuoti ir iki spalio pabaigos išsiųsti (laivu) į Lietuvą.

Misijos prieangyje sekmadieniais pastatoma Kalėdų eglutė. Ant jos šakų kabo kortelės su vaikų ir jaunuolių vardais, jų amžiumi, gyvenamosiomis vietomis. Kas tie vaikai ir jaunuoliai? Tai rizikos grupės ir socialiai remtinų šeimų atžalos, vaikai ir jaunimas, kurie lanko „Vaiko vartai į mokslą“ remiamus mokyklinius dienos centrus. Kai kurie gyvena organizacijos remiamuose dviejuose globos namuose. Šiomet misijos lankytojų dosnumo dėka Kalėdos šiems vaikams ir jaunuoliams galės bus šviesesnės, nes namuose tėvai, įkrintę į savo rūpesčius (įvairias priklausomybes, nedarbą, kitas socialines bėdas), pamiršta, kad jų vaikams reikia nors ir mažų džiaugsmo žiburių.

Kiekvienas aukotojas gali pasirinkti, kaip apdovanos pasirinktą jaunuolį – mokslo, sporto ar užimtumo priemonėmis, žaidimu ar kojine-

mis. Svarbiausia, kad dovana būtų iš širdies, neprabangi, kad atitiktų vaiko ar jaunuolio amžių. Prie eglutės rasite galimų dovanėlių sąrašą.

Projekto vykdytojai paaugotus daiktus peržiūrės ir supakuos kelionei į Lietuvą. Dovanėlės turi būti atiduotos iki spalio mėn. 24 d. Daugiau informacijos apie misijos projektą gali suteikti misijos raštinės administracija arba sekmadieniais prie Kalėdų eglutės būdinčios „Vaiko vartai į mokslą“ valdybos narės.

„Derliaus pietūs“

Rudenį itin tinka džiaugtis derliumi. Kartais derlius turi kitą – simbolinę prasmę. Spalio 7 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, Lemont, IL, vyks kasmet „Vaiko vartai į mokslą“ rengiami lėšų telkimo „Derliaus pietūs“. Pradžia 12:30 val. p. p. Trumpą nuotaikingą muzikinę programą atliks jaunieji „Svajonės“ dainininkai. Pietų dalyviai valgys skanūs Zitos Šoliūnaitės Kušeliauskienės ir talkininkų paruoštus patiekalus, o į stalus maistą tieks savanoriai, kun. Alfonso Lipniūno-prez. Aleksandro Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos nariai. Kuopos jaunimas ne pirmą kartą talkininkauja organizacijos rengiamuose pietuose. Jie veda ir bendrą pamėgtų lietuviškų dainų dainavimą.

Čikagos ir apylinkių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti pietuose ir tuom paremti organizaciją, kuri padeda Lietuvos dienos centrums, besirūpinantiems savo lankytojais bei Lietuvos rizikos grupės šeimų vaikais.

2011 m. „Vaiko vartai į mokslą“

finansinę ir metodinę paramą skyrė 12-ai centrų Lietuvoje: 10-iai vaikų dienos centrų ir 2 vaikų globos namams. Praėjusiais metais centrus lankė 365 vaikai ir paaugliai (2010-aisiais – 343 vaikai ir paaugliai) iš rizikos grupės ir socialiai remtinų šeimų Vilniuje, Kaune, Marijampolėje, Kazlų Rūdoje, Žemaičių Kalvarijoje, Varėnoje, Naujojoje Akmenėje, Druskininkuose, Užpaliuose ir Rumbonių kaime.

Kai kurie centrai užsidaro (juos dėl įvairių priežasčių uždaro jų administracijos), o kiti dar tik pradeda savo veiklą. Šių metų rugpjūčio mėn. pabaigoje Šateikiuose baigiamas remontuoti sename parapijos pastate įsisteigė naujas vaikų dienos centras. Į šio centro atidarymą rugsėjo mėn. pabaigoje vyks viena „Vaiko vartai į mokslą“ valdybos narė, viena organizacijos narė ir keletas remontus finansavusio JAV lietuvių kilmės geradarių šeimos narių. Šateikių dienos centro mecenato tėvas yra gimęs Šateikiuose ano šimtmečio pradžioje, dar prieš Pirmąją pasaulinę karą. Centrai pradėjus veikti ir dirbti pagal „Vaiko vartai į mokslą“ paruoštą charakterio ugdymo programą, jis sulauks organizacijos paramos.

Kiekvienas organizacijos remiamas centras – mielas ir skirtingas. Su centrų vadovėmis palaikomi glaudūs ryšiai. Už teikiamą paramą centrai pateikia pageidaujamas ataskaitas. Tam, kad organizacija galėtų remti tiek įvairių dienos centrų, reikia telkti lėšas. Čikagos ir lietuvių visuomenė nuoširdžiai kviečiama paremti šias pastangas. Apie dalyvavimą „Derliaus pietuose“ prašome pranešti Ritai Venclovienei (tel. 630-243-1228, el. paštas: venclovas@comcast.net) arba Rūtai Šmulskštienei (tel. 630-243-1089, el. paštas: r.l.smulkstys@sbcglobal.net.) Informacija apie organizaciją: www.childgate.org

Iki pasimatymo kasdienybėje, Pelenė!

„Vaiko vartai į mokslą“ remiamų centrų lankytojai Lietuvoje jau grįžo į mokyklas. Prasidėjo mokslo metai, bet dar gyvenama vasaros išpūdžių prisiminimais... Kai kurių centrų darbuotojai patys rengė įvairias vasaros stovyklas. Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ Vaikų ir paauglių dienos centro „Vilties angelas“ vaikai šią vasarą stovyklavo trijose stovyklose. Paaugliai keliavo po Latviją, o jaunimo grupė kopė į Lenkijos kalnus. Savanorė Rasa Darbutaitė dalijosi išpūdžiais iš 6–11 metų vaikams skirtos vasaros stovyklos, vykusios Utenos raj.

Štai ištrauka iš jos aprašymo:

„Kam iš jūsų būtų lengva patikėti, kad baltas aukštakulnis princesės Aurelijos batelis gali tikti daug mažesnei kurios nors mergaitės kojytei? Nors, tiesą sakant, stovyklose įmanoma patikėti neįtikinamiausiais dalykais: kad švarku pasidabinęs Irmantas visai panašus į prinčą, prijuostę užsisegusi Jolita virto piktaja pamote, Tadas – Pelenės tėvu, o skraistę užsijuosusi Rasa moja burtininkės lazdele.“

Pal. J. Matulaičio misija pradėjo kalėdinių vajų. Prie Kalėdinės eglutės – Rita Vencloviene.

Stovykloje kasryt Pelenė išlaidavo į stovyklos gyvenimą. Atrodė, kad Pelenės istorija artima vaikams, nes ‘peleniško’ darbo dauguma nesibaidė: bandė kuo sparčiau atskirti pelus nuo grūdų, skaičiavo grūdų sėklas (kai kurie suskaičiavo net iki 400!), skuto bulves pietums, o kiti vis grįždavo į virtuvę paklausti, ar netyčia neliko ko nors, ką dar būtų galima supjaustyti – agurkų, pomidorų, svogūnų laiškų ar virtų bulvių. Pjaustymas daugeliui – tarsi terapija. O išdava – greita ir akivaizdi!

Beveik tokį patį terapinį poveikį vaikams (ypač berniukams) darė maudynės. Nors pasakoje Pelenė vos burtų lazdelės prisilietimu tapo princese, visgi eiliniams stovyklautojams vandens vonios – privalomas dalykas. Juk kur daugiau, jei ne nuo tiltelio gali pašokti beveik iki dangaus, padaryti išpūdingą kūlverstį, sužavėti vadovą ir pasinerti į gaivinantį ežero vandenį. Čia mažiau taisyklių, daugiau veiksmo, puiki kompanija.

Sporto žaidynėse ne visiems buvo lengva suprasti taisykles. O ir užduotys ne pačios paprasčiausios – kūlversčiai ant **Nukelta į 13 psl.**

„Vilties angelo“ lankytojai vasaros stovykloje.

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 62

Aš pareiškiau, kad nevertėtų Airijos žmonių sprendimo laikyti didelę tragediją. Jau 19 valstybių rati-fikavo Lisabonos sutartį, tiesiog rei-kia tęsti šį procesą ir aiškintis prie-žastis, kodėl airiai pasakė „ne“. Juk Airija sėkmingai pasinaudojo ES struktūrinių fondų parama, gerokai pakėlė žmonių gyvenimo lygį, todėl reikia nuodugnai analizuoti, kodėl jie Lisabonos sutarčiai nepritarė. Vė-liau šios šalies ministras pirminin-kas Brianas Cowenas man privačiai paaiškino, kad net apie 20 proc. bal-savusiųjų nė nesidomėjo sutartimi ir tiesiog išsakė savo bendrą nepasiten-kinimą politika, bet pripažino, kad ir vyriausybė nedėjo jokių pastangų įti-kinti žmones, koks svarbus šis refe-rendumas.

Galiausiai buvo nuspręsta iki metų pabaigos rasti teisinių būdų, kaip būtų galima pakeisti Airijos sprendimą. Bet tam skyrus tiek daug dėmesio, nukentėjo kiti darbotvarkės klausimai. Deklaracija apie Rytų partnerystės politiką buvo surašyta labai bendromis, konkrečių įpareigo-jimų nenumatančiomis frazėmis. Lietuvos vardu pareiškiau, kad, nors neprieštarauju priimtam dokumen-tui, jaučiu moralinę pareigą atkreip-ti Vadovų Tarybos dėmesį į pavojingą įtampą tarp Rusijos ir Gruzijos dėl separatistinės Abchazijos. Todėl svarstant ES ir Rusijos sutartį būtina reikalauti, kad Maskva iš tos terito-rijos išvestų taikos palaikymo pajė-gomis vadinamus savo kariuomenės dalinius. Tokią misiją galėtų atlikti tik tarptautinis karinis junginys. Antraip gresia, kad pasaulyje atsiras dar vienas „karštasis taškas“.

Kai tai pasakiau, salėje išviešpa-tavo tylą. Bet niekas nesiėmė man replikuoti. Tuomet pirmininkas pa-skelbė, kad šis pareiškimas įtraukia-mas į oficialių konferencijos doku-mentų sąvadą.

Šia tema daviau interviu tiesio-giniu eteriu britų televizijai CNBC.

Sulaukiau prezidento Nicolas Sarkozy kvietimo atvykti į Paryžių, o Angela Merkel, priešingai, priėjusi ėmė aiškinti, kad, nors ir planavusi, apgailestaudama turi pranešti, jog negalės atvykti į Lietuvą. Bet Esti-joje greičiausiai apsilankys. Nesusi-laikiau ir garsiai, visiems girdint, pasakiau: „Jūs manęs jau nebemy-lite, kuo gi aš jums nusidėjau?“ Tik juokavau, bet Vokietijos kanclerė reagavo visai rimtai ir ėmė teisintis. Pažadėjo, kad su savo užsienio rei-kalų patarėjais peržiūrės vizitų pla-nus ir mėgins kaip nors įterpti Vil-nių.

2008 metų birželio 29 diena, Vilnius. Neatslūgsta aistros dėl nau-jo Aukščiausiojo Teismo pirmininko skyrimo. Įstatymas numato, kad, teikdamas kandidatą į šį postą Sei-mui, turiu gauti Teisėjų tarybos rekomendaciją. Ji slapto balsavimu pasisakė prieš Vytauto Greičiaus kandidatūrą. Pasiūliau Seimui skirti pirmininku Aukščiausiojo Teismo teisėją Joną Prapiestį. Tačiau dėl man nežinomų priežasčių konserva-toriai nusprendė žūtbūt priešintis šiai kandidatūrai. Tam jie pasitelkė „Lietuvos žinias“, Darių Kuolį ir dar

kelis apžvalgininkus, net mėgino surengti prie Prezidentūros protesto mitingą, tik susirinko vos saujelė žmonių. Dar kasdien buvau beveik terorizuojamas elektroniniais laiškais, kuriuose aiškinta, koks „baisus nusidėjėlis“ yra J. Prapiestis. Tik neaišku, kaip tuomet jis gali būti Aukščiausiojo Teismo teisėjas ir ko-dėl anksčiau, kol nesiūliau jo skirti pirmininku, konservatoriai nemitin-gavo.

Tariausi su garbingais žmonė-mis, autoritetingais teisininkais. Niekas neišsakė jokių priekaištų J. Prapiesčiui. Spėju, kad kampanijos prieš jį organizatoriai siekia kažko-kių savo tikslų, o gal taip mėgina slėpti savas nuodėmes.

Pasikviečiau V. Greičių ir padė-kojau jam už dviejų kadencijų darbą Aukščiausiojo Teismo vadovu, nors ir žinau apie jo pastangas išsilaikyti šiame poste. Tai žmogiška ir galima suprasti. Sunkiau pateisinti kai ku-riuos pilietinės visuomenės „kūrė-jus“, uoliai kuriančius tik skanda-liukus.

Šiandien atlikau ir malonią pa-reigą – Prezidentūros Baltojoje salėje įteikiau dr. Juozui Kazickui ordiną „Už nuopelnus Lietuvai“, kuriuo jis buvo apdovanotas šiemet Vasario 16-ąją. Susirinko gausus būrys svečių. Sveikinimo kalboje apžvelgiau jo vi-suomeninės veiklos kelią nuo gyve-nimo Vokietijos karo pabėgėlių sto-vyklose pokario metais iki šių dienų.

2008 metų birželio 30 diena, Vilnius. Teko imtis neturinio pre-cedento diplomatinio žingsnio. Šian-dien priėmiau Japonijos ambasado-rės Miyoko Akashi skiriamuosius raštus, o vėliau juos man turėjo įteik-ti ir naujasis Rusijos ambasadorius Vladimiras Čikvadzė, tačiau savo už-sienio reikalų patarėją įgaliojau at-šaukti šį susitikimą. Mat į mūsų in-terneto tinklą buvo įsilaužta iš Ru-sijos ir įdėti rusiški tekstai su raudo-nomis vėliavomis bei kitokia simbo-lika. Po tokio išpuolio sunkiai įma-noma įsivaizduoti mandagų diploma-tinį pokalbį. Tad nutariau parodyti, kad neketiname tyliai taikstytis su tokiu elgesiu.

2008 metų rugpjūčio 31 diena, Vilnius. Nutrūko mano užrašai – penkias savaites neturėjau nė minu-tės laiko prisėsti prie dienoraščio. Vi-są dėmesį skyriau Gruzijos įvy-kiams. Juos tiksliau būtų vadinti ka-ru ir agresija. Dariau, ką įmanoma, siekdamas sustabdyti kraujo liejimą. Skubiai vykau į Tbilisį, ten su Lenki-jos, Estijos, Ukrainos ir Prancūzijos prezidentais aiškinsiui padėti Gruz-i-joje. Telefonu kalbėjausi su preziden-tu George’u W. Bushu jo iniciatyva, sulaukiau kandidatų JAV prezidento rinkimuose demokrato Baracko Oba-mos ir respublikono Johno McCaino skambučių. Dar tomis dienomis vyko pirmasis Vokietijos kanclerės Ange-los Merkel vizitas Lietuvoje.

Nors šie faktai rodo, kad Lietuva rado savo vietą tarptautinėje politi-koje ir jos žodį girdi pasaulio galin-gieji, tai mažai guodžia, nes situacija labai slogi. Rytoj Briuselyje šaukia-mas specialus ES vadovų pasitari-mas.

Bus daugiau.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos susitarus

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

55 E Washington, Ste 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

www.draugas.org

Prasidėjo naujieji mokslo metai Čikagos lituanistinėje mokykloje

Atkelta iš 5 psl. portugalas, pu-siau lietuvis – karaliaus Vladislavo III sūnus, Jogailos anūkas.

Į sceną užlipusi R. Janz kvietė mokinius su tėveliais dažniau apsi-lankyti Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, nes čia galima pamatyti daug įdomių eksponatų, pasakojan-čių apie Lietuvos ir Amerikos lietu-vių gyvenimą.

Mokinius, tėvėlius bei mokyto-jus taip pat sveikino pastaraisiais metais išgarsėję keliautojai – Žilvi-nas ir Diana, kurie dviračiais apva-žiavo keturiolika Šiaurės ir Pietų Amerikos šalių ir visiems kelionėje sutiktiems žmonėms rodė lietuvišką vėliavą, pasakojo apie lietuviškas tradicijas bei Lietuvos istoriją.

Direktorės pavaduotoja Loreta Timukienė pranešė, kad šiemet mo-

kykloje mokosi 380 mokinių, dirba 60 mokytojų. Tarp jų – šeši nauji mo-kytojai. Tai – anksčiau mokykloje jau dirbusi muzikos mokytoja Dalia Ged-vilienė bei lietuvių kalbos mokytoja Sigita Jakutavičienė bei nauji mo-kytojai – Jelena Lučina, Vilma Bego-nienė, Lina Mačiulytė-Kerr ir Roma-na Samoška. Raštinėje dirbs buvęs mokyklos mokinys Tadas Petraitis.

Pabaigoje į sceną buvo pakviesti dešimtokai, kuriuos direktorės pava-duotoja A. Sidaugienė pavadino mo-kyklos šeimininkais ir kvietė būti pa-vyzdžiu visiems kitiems mokyklos mokiniams. Mokyklos metų atida-rymo šventę užbaigė pirmokėliai, į sceną atsinešę mokyklos varpelį, kuriuo skambindami pakvietė visus į pirmąsias šių mokslo metų pamo-kas.

„Derliaus pietūs“

Atkelta iš 12 psl. kilimėlio ne tokie tobuli kaip norėtusi, batai, kuriuos reikia padėti ant kilimėlio, ir ‘nuke-liauja’ per toli, o kvadrato varžybose tenka atlaikyti skausmingus smū-gius. Tačiau daugumai visgi pavy-ko.

Tikriausiai tik stovykloje gali ryžtis tam, kam vargu ar ryžtumeisi savo kasdienybėje: per lietu miške ieškoti paslėptų raidžių ar išsiruošti į Bičių muziejų, lyjant braidyti upėje, skanauti lauko kavinėje savo atsivež-tų sumuštinį ir šypstotis, nes lietus nemalonus tik vadovams, bet ne vai-kams. Jie apskritai nebijo to, kas ke-lia ‘siaubą’ suaugusiesiems – brai-dyti vienomis kojineėmis po purviną ežero pakrantę, prieš miegą pašoki-nėti miegmaišyje, per pritryptas grindis, avėti šlapiais sportiniais ba-teliais, pamesti savus daiktus ir jais nužymėti kelią nuo ežero iki sto-vyklavietės...

Ar stovykloje gali būti nemalo-nių dalykų? Taip! Pvz., indų plovima-s. Na, ir kas, kad visi turi budėti. Na, ir kas, kad neišplovus indų nebus iš ko valgyti kitą kartą. Protingi pa-sakymai menkai tepadedą. Receptas – geranoriškumas, kantrybė ir dar-bas kartu. Nesvarbu, kad iki tobulos

indų švaros dar ilgas kelias. Svar-biau, kad šiuo keliu jau einama...

Iš tiesų, kartais gera trumpam tapti dainininku, burtininke, princu ar princese. Iki pasimatymo kas-dienybėje, Pelene! Iki pasimatymo kasdienybėje, princese!"

* * *

Daug kam rūpi Lietuvos rizikos grupės ir socialiai remtinų šeimų jaunimo ateitis. Rūpi tiems, kurie su jais dirba kasdien, tiems, kurie sava-noriškai su jais sportuoja ir žaidžia. Rūpi ji ir už Lietuvos gyvenantiems, kurie jiems geraširdiškai ištiesia pa-galbos ranką ir juos remia bei palaiko. Tegul rūpestingiems žmonėms padedant šis Lietuvos jaunimas auga ir įgyja patirties bei pasitikėjimo savimi. Tiesą rašė Vilniuje gyvenanti savanorė Rasa. Receptas – tai gerano-riškumas, kantrybė ir darbas kartu. Tegul 2012–2013 mokslo metai šiam jaunimui būna kupini sėkmės mo-kyklose ir gražių akimirkų – prisi-minimų iš vasaros stovyklų. Tegul šiek tiek džiaugsmo atneša ir Kalėdų dovanų siuntos, kurias jau nuo ru-dens jiems perka ir renka nepažįsta-mi, jais besirūpinantys draugai iš užjūrio.

Eteris – viršutinis skaidriausias oro sluoksnis, dievų buveinė

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Prisipažinsiu, jaunystėje niekad nebuvau skaitęs „Lietuvių chartijos“ – Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto parengto ir leidinyje „Pasaulio lietuvių bendruomenė“ 1949 m. Augsburgėje, Vokietijoje, paskelbto svarbaus dokumento, nusakančio lietuvių išeivijos tautinio solidarumo principus. Ir apskritai man, gimusiam toli nuo Lietuvos, sunku paaiškinti, kodėl nuo pat vaikystės manyje kunkuliavo patriotizmas. Tačiau dar mokyklos suole sėdėdamas siūsdavau savo piešinius ir sukurtus eilėraštukus pedagogui Juozui Plačiui, tuomet redagavusiam vaikų skyrelį „Tėviškės žiburėlis“ dienraštyje „Draugas“. Vėliau įsidarbinęs Juozo Žilevičiaus muzikologijos archyve pradėjau miklinti plunksną jau nebevaikiškai. Likau ištikimas savo pradžios šaltiniui ir toliau rašiau į „Draugą“, paskui dar ir į savaitraštį „Dirva“ bei žurnalą „Pasaulio lietuvis“.

Viskas prasidėjo netikėtai nuo šios stoties vadynininko Chet Gulinski skambučio 1988 m. žiemą. Man, senam „radijušninkui“, buvo pasiūlytas kiek „netradicinis“ eterio laikas – šeštadienis nuo 10 val. v. iki vidurnakčio. Dar nepradėjęs laidų, sulaukiau vienareikšmės pažįstamų lietuvių reakcijos: „Tu išprotėjai? Sudegsi dar nepasibaigus trylikos savaitių sutarčiai!“ Tačiau tą šaltą 1988 m. sausio 23 d. vakarą laivas išplaukė (kaip vėliau paaiškėjo, į gana gilius vandenius). Turėjau ir talkininkų – artimus draugus Almą Jakimavičiūtę ir Edvardą Tuskenį, užsikrėtusius mano ryžtu. Finansinės pagalbos ranką ištiesė Vytauto Vebeliūno įkurtas „Kasos“ kredito kooperatyvas (Čikagoje jam tuomet vadovavo geras mano bičiulis Vytenis Rasutis).

Pradėdavome programą pasakų laidele vaikams, turėjusią ir savo šaukinį, ir savo pavadinimą „Labanakt, vaikučiai“ (iki šiol tai vienintelė tokio pobūdžio laida lietuvių išeivijos radijo istorijoje). Toliau sekėdavo „Žemė L“ – informacinė-pramo-

išbuvo gerą dešimtmetį). Finansininkas Albinas Kurkulis supažindindavo su biržos naujienomis. Žymus disidentas Kazys Eringis komentavo naujausius įvykius Lietuvoje. Kunigas Antanas Saulaitis, SJ rengėdavo religines laideles, o buvęs „Draugo“ redaktorius kunigas Vytautas Bagdanavičius, MIC kalbėdavo filosofiniais klausimais. Svarbu priminti, jog „Žemė L“ buvo girdima ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba. Pvz., žinių iš Lietuvos apžvalgą „Lithuania in the Forefront“ telefonu kas savaitę iš Vilniaus perduodavo žurnalistas Juozas Kavolis.

Laidos patraukė ir amerikiečių dėmesį. „Žemėje L“ dalyvavo tarptautinio teatro festivalio Čikagoje rengėjai Jane Nicholl Sahlins ir Bernie Sahlins, net du kartus kvietė talentingą Jaunimo teatro trupę vaidinti šiapus Atlanto. Teatrui atsidavusi pora nepatingėjo šeštadienio vakarą iš miesto centro atvažiuoti į Oak Park ir bendrauti su klausytojais tiesioginiame eteryje. Jie net pasiūlė: „Gal skelbiame konkursą? Turime

straipsnis „For Ethnic Radio, Change is in the Air“, „Chicago Tribune“, 1990 m. balandžio 5 d.), nei Lietuvos žiniasklaidoje (Jonas Lukoševičius „Tiltas turi jungti abu krantus: Čikagoje transliuojama lietuviška radijo laida „Žemė L“, „Tiesa“, 1990 m. spalio 23 d.).

Nauji laikai – nauja misija

1990 m. pabaigoje įtemptų įvykių Lietuvoje paskatinti, ryžomės keisti laidos formatą – vietoj kultūrinės-apžvalginės savaitinės laidos rengti kasdienes informacines laidas. Gyvenimas Lietuvoje buvo labai įtemptas (keli mėnesiai iki nepriklausomybės atkūrimo!), o informacijos šiapus Atlanto gyvenantiems lietuviams apie tai, kas vyksta tėvynėje, labai trūko. Šaltą pirmadienio rytą 1990 m. gruodžio 17 d. gimė pirmasis išeivijos istorijoje žinių radijas „Rytmečio ekspresas“ – iš pradžių 30, o po to 60 minučių trukmės laida, kurioje pagrindinis dėmesys buvo skiriamas įvykiams Lietuvoje.

Nuotrauka iš „Tribune“, „Tempo“ skyriaus pirmojo puslapio: Raimundas Marius Lapas ir Ramunė Zdanavičiūtė „Žemė L“ studijoje.

„Labas rytas. Čia kalba Ramunė Zdanavičiūtė. Pradedame naują laidą. Kiekviena laida, kaip ir žmogus, turi savo skiriamuosius bruožus, pažintis, kurios dažnai prasideda nuo anketos. Taigi pirmą pažinčiai – laidos anketa. Gimimo vieta: WPNA radijo stotis Oak Park. Gimimo laikas: 1990 m. gruodžio 17-ta. Pavadinimas: „Rytmečio ekspresas“. Kalba: lietuvių. Laidos pradžia: 11 val. ryto. Trukmė: 29 minutės. Periodiškumas: penkios dienos per savaitę nuo pirmadienio iki penktadienio imtinai. Ji bus girdama 1490 AM ruožu 130 mylių spinduliu. Ją girdės tokie miestai ir rajonai kaip Lake Forest ir North Chicago, Barrington ir Elgin, St. Charles ir Aurora, Joliet ir Lockport, Hammond, Gary, Beverly Shores ir net Union Pier, jau nekalbant apie artimesnius tokius kaip Lemont, Palos Park, Orland Park ir kitus. Laidos pobūdis – informacinis. Šioje laidoje keliausime maršrutu: Lietuva – pasaulis – Lietuva. Mūsų tikslas bus supažindinti Jus su tuo, kas vyksta mažičiame taškelyje, pasaulio žemėlapyje, pavadintame LIETUVA, ir kaip tai atsispindi likusioje žemės dalyje...“

/pirmosios „Rytmečio ekspreso“ laidos išrašas/

Tačiau, laikui bėgant, supratau, jog gyvai tariamas žodis yra svaresnis už spausdintą – jo niekad neištrinsi. Taip nuo 1977 m. lietuviškas radijo eteris tapo neatskiriama mano gyvenimo dalimi. Mano radijo patirties pradžia buvo kasrytinis sėdėjimas prie „Margučio“ mikrofono. Tuometinis laidos redaktorius Petras Petrutis išvėlgė manyje savo patikėtinį, galbūt ateityje perimsiantį seniausios lietuviškos laidos išeivijoje vadovo vairą. Gaila, tačiau taip neįvyko. Nemokamai atitarnavęs „Margutyje“ keletą metų supratau, jog, tupėdamas ten, tikrai nerasiu kūrybinės laisvės ir galimybių tobulėti.

„Lakštingala negali nečiulbėti“

Nutariau išbandyti savo laimę kitur. WCEV stotyje įsteigiau „Muzikinį kaleidoskopą“, kuris gyvavo apie 15 mėnesių. Tačiau, nepaisant gražių svajonių kurti savo „imperiją“, stoties savininkų buvau „panaikintas“, nes mano laida nebuvo naudinga komerciškai. Išėjau iš arenos nusiminęs, likau apatiškas viskam – net ir lietuvybei. Bet čia – kaip Salomėjos Nėries eilėraštyje „Lakštingala negali nečiulbėti“. Užtruko ilgai, kol supratau tikrąjį savo gyvenimo pašaukimą. Po septynerių metų pertraukos, 1988 m., vis dėlto grįžau prie mikrofono – šįkart į „Polish National Alliance“ priklausantį WPNA.

ginė programa, kurios šaukiniui buvo parinkta kompozitoriaus Giedriaus Kuprevičiaus „kosminiu stiliumi“ aranžuotos dainos „Kur tas šaltinėlis“ motyvas, kurį įrašė tuometinėje Lietuvoje populiari roko grupė „Argo“.

Pamačiusi, kad laida klausytojų pageidaujama, WPNA vadovybė paskyrė mums geresnį laiką – nuo 8:30 val. iki 10 val. v. Formatas liko toks pats. Netrukus įvedėme iki tol negirdėtą dalyką – telefonu įrašytas savaitinės įvykių apžvalgas iš Vilniaus. Dar ir dabar klausydamasis to meto archyvinį įrašą, išgirdęs pranešimus iš Vilniaus (savaitinę rubriką buvau pavadinęs „Atgimimo banga“), lydimą šaukinio – Rolando Paulausko sukurtos dainos „Pabudome ir kelimės“ – nubraukiu ašarą. Juk koks buvo laikas: 1990-iejai, Sąjūdis, laisvės nuojauta... Visi mes tuomet buvome patriotai...

Iš pradžių apžvalgas rengdavo LRT žurnalistai Edvinas Butkus ir Audrius Braukyla, vėliau – ką tik žurnalistikos studijas baigęs Audrius Zdanavičius. Beje, „Atgimimo banga“ dosniai rėmė iš Vilniaus į New York 1974 m. emigravęs Simonas Velonskis, gana greitai tapęs „Global Technology Group Ltd.“ prezidentu. Nuo pat pradžių daug dėmesio skirdavome sportui. Kiekvienoje laidoje skambėdavo mielo Vytauto Grybausko sporto apžvalgos (su mumis jis

porą bilietų į būsimą Jaunimo teatro spektaklį.“ Suabejojau, nes man tai buvo naujas dalykas. Tačiau žmonės skambino be sustojimo, ir aš supratau eterio jėgą!

Kai 1988 m. vasarą į Čikagą iš paskos Jaunimo teatrui, kuriame dirbo, atskrido mano draugė Ramunė Zdanavičiūtė (mano būsimoji žmona, o nuo 1990 m. pradžios – pagrindinė radijo laidų vedėja), prie mikrofono, žinoma, pasodinau ir ją. Tą vasarą mudu nemažai keliavome po Ameriką, tad laidas įrašydavome iš anksto. Kadangi laidos trukdavo 90 minučių, patogų buvo naudoti tokio ilgumo „Maxell“ magnetinės juostos: 45 minutės vienoje pusėje, 45 minutės – kitoje. Atrodė, neturėtų būti sudėtinga budinčiam stoties inžinieriui greitai apsukti kasetę, juolab kad laidos viduryje visuomet angliškai skambėdavo specialiai jam skirtas „įspėjimas“ – „And now a word from our loyal sponsor Northern Home Furnishings.“ Tačiau net ir tai nepadėdavo mūsų lėtapėdžiui „Dino Dwayne“ – tokią pravarę įgijo tas naktimis dažnai dirbęs inžinierius. Labai dažnai eteryje sekėdavo 2–3 minučių tyla, kartais net tekėdavo skambinti į stotį ir pažadinti po sočios vakarienės (jis mėgdavo užsisakyti „extralarge“ picą) poste užsnūdusį tarnautoją!

Šis idealistinis mūsų užmojis neliko be atgarsio net pagrindinėje amerikiečių spaudoje (Dan Kening

Kiek vėliau, nuo 1992 m. sausio 5 d., sekmadienių rytais pradėjome rengti glaustas savaitės apžvalgas tiems, kas dėl darbo negalėdavo klausyti radijo nuo pirmadienio iki penktadienio. Ši pusvalandinė laida su gyvybinga kompozitoriaus Leonard Bernstein overtiūra iš operetės „Candide“ (tapusia mūsų sekmadienio šaukiniu) vadinosi „Labas rytas“. Žinome, kad jos ištikimai klausydavosi būsimasis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. „Labas rytas“ gyvavo 15-ka mėnesių. Apart žurnalistų, teikiančių kasdienės žinias (jas tuomet gaudavome faksu, teletaipu arba telefonu, o pokalbius reikėdavo užsakyti per Maskvą), mūsų pirmieji „Rytmečio ekspreso“ ir „Labo ryto“ apžvalgininkai buvo filosofas Romualdas Ozolas ir politologas Aleksandras Štomas. Bendradarbių ratas smarkiai plėtėsi, jais yra buvę daugelis žymių Lietuvos bei išeivijos atstovų (minėdami „Žemė L Productions“ dešimtmetį 1998 m. sausį, su mumis trumpiau ar ilgiau dirbusių suskaičiavome net 70 žmonių!). Reikia pažymėti, kad pirmaisiais nepriklausomybės metais iš Lietuvos atvykdavę ministrai, Seimo nariai labai noriai ir nuoširdžiai dalyvaudavo mūsų laidoje, nepalyginsi su vėlesnių pareigūnų žymiai formalėsniu bendravimu – jautėsi, kad Lietuvos likimas visiems labai svarbus. O ir klausytojų ratas vis plėtėsi

Tarptautinio Čikagos teatro festivalio steigėjai Jane Nicholl Sahlins ir Bernie Sahlins su Lapais WPNA studijoje. Nuotr. iš asmeninio Lapų radijo archyvo

ir išaugo į didelę nuostabią šeimą, susibūrusią po laidos reklaminiu šūkiu: „Studija R – Jūsų langas į pasaulį, Jūsų tiltas į Tėvynę.“

„Rytmečio ekspresas“ bei „Labas rytas“ buvo ne tik patikimiausias ir greičiausias žinių iš Lietuvos šaltinis šiame krašte, bet ir dažnai pirmasis (kartais ir vienintelis), pranešantis apie svarbius įvykius, susijusius su mumis – išeiviais. Štai 1992 m. rugpjūčio 3 d. „Rytmečio eksprese“ buvo paskelbta sensacija – jog „National Credit Union“ administracija uždaro lietuviškos „Kasos“ kredito kooperatyvą Čikagoje. Nepaisant to, kad „Kasa“ suteikė mūsų radijo laidoms finansinę pradžią WPNA stotyje, supratome, jog tarnaujame klausytojams ir eteryje privalome skelbti viską (net apie mūsų rėmėjus) necenzūruotai.

„Ekspresas“ pateikė išsamią informaciją, kur „Kasos“ klientai gali atgauti savo santaupas. Tai buvo itin svarbi paslauga vietiniams čikagiečiams. Juk ne veltui sakoma, jog skaudžiausiai yra tada, kai tai paliečia tavo asmeninę kišenę, ar ne? Tiesa, kita tuomet Čikagoje veikusi lietuviška radijo laida tą įvykį nutylėjo, nes būtent „Kasos“ pastate buvo įsikūrusi jų redakcija ir transliavimo studija.

Kartais sulaukdavome ir pylos iš įvairių lietuviškų organizacijų, nes, „nepaprašę jų palaiminimo“, skubėjome tiesti pagalbos ranką pirmiesiems Čikagoje pasirodžiusiems „trečiabangiams“. Nuo pat pradžių kalbėjome imigracijos bei statuso legalizavimo klausimais eteryje. Drįstu spėti, kad ne vienas šimtas tapo legalus, išgirdęs mūsų laidoje skelbiamus profesionalius teisinius patarimus.

Gal ne veltuiėjome prieš plauką, nepripažindami cenzūros. Dėl to kartais teko smarkiai nusivilti, tačiau likome ištikimi savo nuostatoms, net tada, kai baigėme veiklą WPNA stotyje. Iš WPNA perduodama „Žemė L“ gyvavo iki 1991 m. sausio 26 d., „Labas rytas“ – 1993 m. kovo 28 d., o „Rytmečio ekspresas“ – iki tų pačių metų kovo 13 d. (vėliau jis atgijo WNDZ stotyje).

Iš atminties neištrinsi

WPNA žengdami pirmuosius

Aldona Brizgys, gyvenantis **Lemont, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuo širdus Jums ačiū.

„tikrojo radijo“ žingsnius, daug išmokome, daug patyrėme, daug pergyvenome. Būta ir keistų atsitikimų. Tarkime, kartą prasidedant laidai, kai jau reikėjo jungti mikrofoną ir sveikintis su klausytojais, į studiją įsiveržė kažkoks lietuvis ir, nerišliai pašnekėjęs apie giminystės ryšius su Ramunės mama, pradėjo ją nei iš šio, nei iš to fotografuoti. Kokiu tikslu, kas jį siuntė? Įtemptas laikas buvo per blokadą 1991 metais. Įprastais šaltiniais žinių nevisad galėjome gauti, bet pagelbėjo ambasada – Stasys Lozoraitis, jaunesnysis savo diplomatiniais kanalais iš Lietuvos gaudamą informaciją persiųsdavo mums. Apskritai Lozoraitis buvo tas žmogus, su kuriuo galėdavai atvirai pasišnekėti apie įvykius, tarsi „pasitikrinti“, ar teisingai suvokių, kas vyksta, juk objektyvumas tokiam darbe labai svarbus. Jis sakydavo – skambinkite man, kai panorėsite, kad ir vėlai vakare, aš nemiegu, skaitau...

Kitas žmogus, kuriam galima buvo skambinti kada panorėjus (bet geriausia po vidurnakčio!), buvo profesorius Aleksandras Štomas. Jo komentarus įrašydavome kiekvieną savaitę, ruošdavome klausimus, nes jis nemėgdavo monologų. Įrašinėti eidavome į stotį (gyvenome netoli „Oak Park Arms“, maždaug 20 min. atstumu), dažnai – vėlai vakare. Niekada neužmiršiu vieno epizodo. Kalbėjomės apie Rusiją; Štomas sakė, kad jeigu viskas vyks taip, kaip vyksta, režimas neišvengs griūties. Po šių žodžių į studiją įėjo budintis inžinierius, nuo teletaipo nuplėšęs ilgą žinių juostą. Joje – pranešimas, kad Maskvoje įvyko pučas (ten jau buvo ankstyvas rytas). Perskaitėme pranešimą profesoriui, o šis: „Na, o ką aš sakiau...“ ir tęsė toliau.

Nujausdami, jog WPNA taps lenkiška stotimi, su laida „Vairas“ įkėlėme vieną koją į kitą – WNDZ stotį, o 1993 m. pavasarį ten pervedėme visas savo laidas. Taip ir baigėsi net 60 metų trukusi Čikagos lietuviškų laidų tradicija WGES, WOPA, WPNA rėmuose. Iki šiol gyvename Oak Park, tad pro šį seną, bet gyvą pastatą praeiname ar pravažiuojame kasdien. Kiek daug istorijos – tarp jos ir lietuviškos – slepia jo sienos!

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Spalio 7 d., sekmadienį, PLC didžiojoje salėje, Lemont, 12:30 val. p. p.** vyks kasmetiniai organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ lėšų telkimo „Derliaus pietūs“. Nuotaikingą muzikinę programą atliks „Svajonės“ choristai. Gardžiuosinės Žitos Šoliūnaitės Kušeliauskienės ir talkininkų paruoštais patiekalais. Šeiminkėms talkins kun. Alfonso Lipniūno – prez. Aleksandro Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos nariai. Visuo- menė kviečiama gausiai dalyvauti ir paremti organizacijos labdaros projektus. Apie dalyvavimą prašau pranešti Ritai Venclovienei tel. 630-243-1228, el. paštu: venclovas@comcast.net arba Rūtai Šmulkštienei tel. 630-243-1089, el. paštu: r.l.smulkstys@sbcglobal.net. Informacija apie organizaciją rasite tinklalapyje www.childgate.org

■ **JAV LB Waukegan-Lake County apylinkė** (www.cikagossiaurietis.com) spalio 13 d., šeštadienį, maloniai kviečia į „Rudens puotą“ švęsti Gedimino lituanistinės mokyklos 10-metį ir pažymėti Maironio 150-ąsias gimimo metines. Puota vyks „La Mirage“ restorane (3223 W. Algonquin Rd., Rolling Meadows, IL 60008), pradžia 8 val. v. Veiks baras, bus loterija.

■ **Spalio 14 d., sekmadienį, 12:15 val. p. p.** PLC didžiojoje salėje įvyks paskaita tema „Yivo ir prarasto Rytų Europos žydų pasaulio atkūrimas“ („Yivo and Recovering the Lost World of East European Jews“). Paskaitos pranešėjas – Yivo instituto direktorius dr. Jonathan Brent, moderatorius-advokatas Rimas Domanskis. Visus, besidominčius archyvų sugrąžinimo istorija ir žydų kultūrinio palikimo atkūrimu, maloniai kviečiame apsilankyti. Renginį remia Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija ir Pasaulio lietuvių centras, palaiko JAV LB Lemont apylinkė.

■ **Po 12 metų pertraukos 3 Šiaurės Amerikos lietuvių chorai** – Cleveland „Exultate“, Toronto „Volungė“ ir Čikagos „Dainava“ – gerbėjus kviečia į koncertą, kuris vyks Trinity Christian College Ozinga Chapel Auditorium (6601 W. College Dr., Palos Heights, IL) spalio 14 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Bilietus galima įsigyti „Lietuvėlėje“, „Seklyčioje“, PLC raštinėje (Lemont, IL), internetu www.boxofficetickets.com arba „Dainavos“ tinklalapyje www.dainava.us, taip pat užsisakyti tel. 800-494-8497.

■ **Spalio 27 d., šeštadienį, nuo 8:30 val. r. iki 2:30 val. p. p.** Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks Lituanis-

tikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) Knygų mugė. Nebrangiai galėsite nusipirkti romanų, enciklopedijų, knygų-albumų apie Lietuvą, antikvarinių lietuviškų leidinių, natų ir senų plokštelių. Bus ir angliškų knygų. Parduodami leidiniai – LTSC dublikatai. Pirkdami paremsite LTSC ir Jaunimo centrą. Maloniai kviečiame apsilankyti. Išsamesnė informacija tel. 773-434-4545 arba info@lithuanianresearch.org. Iki mugės galite siųsti savo pageidavimus, pasistengsime surasti jūsų ieškomą leidinį.

■ **Lapkričio 4 d., sekmadienį, Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre** (14911 127th St Lemont, IL) vyks Vydūno jaunimo fondo 60-mečio minėjimas. Pradžia 12:30 val. p. p.

■ **Čiurlionio galerija, Inc., Lemont, Lietuvos dailės muziejus, Lietuva ir Lietuvių dailės muziejus, PLC, Lemont, 2013 m. balandžio mėn. rengia Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio konkursą.** Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio išeivijos lietuviai dailininkai, ne mažiau kaip trejus metus gyvenantys ir kuriantys užsienyje. Konkurso dalyvis gali pateikti 2 kūrinius, sukurtus po 2007 metų. Kūrinius ir jų nuotraukas būsimam katalogui siųsti iki 2013 m. kovo 15 d. adresu: Lietuvių dailės muziejus, PLC, 14911 127 th St., Lemont, IL 60439. Tel. pasiteirauti 630-257-2034.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **JAV LB Kultūros taryba spalio 13 d. 6 val. v. kviečia į Trinity Church Hall (53 Capitol Ave., Harford, CN), kur vyks choro „Laisvė“ koncertas.** Renginyje skirtas Maironio 150-osioms metinėms paminėti. Daugiau informacijos suteiks Diana Norkienė (el. paštas: diananork@yahoo.com; tel. 917-496-9079) arba Rasa Dooling (tel. 302-723-7752).

■ **Spalio 19 d. 7:30 val. v. Austrijos ambasadoje** (3524 International Court, NW, Washington, DC) koncertuos Fairfax Symphony Orchestra (dirigentas Christopher Zimmerman) ir pianistas Edvinas Minkštimas. „The Embassy Series“ programoje skambės Schnittke, Mozart ir Haydn kūriniai.

■ **Spalio 19–21 dienomis Dainavoje, Manchester, MI vyks bardų festivalis „Tegu daina gyvuoja visada!“** Daugiau informacijos: vunderys@msn.com arba tel. 734-261-4069. Savaitgalis rengiamas 2011 m. lapkričio mėn. Toronte mirusio, Čikagoje augusio muzikalaus ateitininko, Ramūno Underio atminimui.

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ“!

„DRAUGĄ“
galite
užsisakyti
ir internete

www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Čikagos lietuvių tautinių šokių ansamblis „Grandis“** laukia buvusių ir naujų šokėjų! Registruotis galima internetu: www.grandischicago.org. Daugiau informacijos suteiks ansamblio vadovė Violeta Smieliauskaitė Fabianovich, tel. 708-422-3556 arba el. paštu: poniavi-oleta@yahoo.com.

■ **Rugsėjo 22 d., 6 val. v. Jaunimo centro** didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks Algirdo Motuzos ir Loretos Janulevičiūtės autorinis koncertas „Aš myliu“. Koncerte skambės dainos Lietuvai, motinai ir meilei. Pertraukos metu galėsite pasivaikinti „Kuni-gaikščių užėjus“ pagamintais patiekalais ir atsigalvinti gaivinančiais gėrimais.

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, rugsėjo 23 d., 10:30 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. dr. Kęstutis Trimakas. Prieš šv. Mišias kalbėsime Palaimintojo Jurgio Matulaičio litaniją, melsimės už ligonius bei palaimintojo kanonizaciją. Parapijos choro giesmės bus skirtos lietuviškam jaunimui. Po Mišių parapijos salėje – kavutė.

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija** kviečia visas ne pelno siekiančias organizacijas, kurioms rūpi savanoriškas darbas ir tarnystė, dalyvauti mūsų Ben-

drumenės Mišiose ir tarnysčių mugėje rugsėjo 30 d. 10:30 val. r. Kviečiame visus dalyvauti.

■ **Kviečiame į Ramūno Rudoko spektaklį „Tėtis“**, kuris vyks spalio 5 d. 7:30 val. v. Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje. Bilieto kaina – 35 dol. 100 proc. juoko dozė garantuota!!!

■ **Šv. Kazimiero kongregacijos seserys** spalio 7 d., sekmadienį, visus maloniai kviečia dalyvauti iškilminguose kasmetiniuose pietuose, kurie vyks „Mama Luigi's“ restorane (7500 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL). Įėjimas nuo 12 val. p. p., pietų pradžia – 1:30 val. p. p. Vietas užsisakyti prašoma tel. 773-776-1324 (ses. Genevieve).

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Filmo „Kita svajonių komanda“ („The Other Dream Team“)** peržiūra rugsėjo 24 d., pirmadienį, 7 val. v. vyks Scandina House (58 Park Ave., 38th St., New York, NY 10016). Būtina išankstinė registracija el. paštu ny@urm.lt arba tel. 212-354-7840 trumpasis – 10.

■ **Rugsėjo 28–30 dienomis pietiniame** New Jersey su paskaitomis lankysis mokslininkė dr. Birutė Marija Galdikas. Informaciją apie jos paskaitas rasite tinklalapyje: www.orangutan.org/eventcalendar.

Daugiau žinučių, kas vyksta Čikagoje, jos apylinkėse ir toliau, rasite 15 psl.
Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Draugo fondo narė, „Draugo“ prenumeratorė ir rėmėja **a. a. Genovaitė Kaufman** (Springfield, VA) prieš iškeliaudama pas Viešpatį, nepamiršo ištikimo lankytojo „Draugo“. **Savo testamentu ji paliko 6,000 dol. Draugo fondui**, kuris išlaiko laikraštį.

Draugo fondo taryba ir „Draugo“ leidėjai nuoširdžiai dėkoja už didelę paramą laikraščiui. A. a. Genovaitei Kaufman meldžiame amžino poilsio, o jos artimiesiems – ramybės ir Aukščiausio palaimos.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
**6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700**

Toll free 24 hr. 888-776-6742

Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.

Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.

**www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com**

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos

duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Gerbiamieji, ieškau nusipirkti: J. Rimšos, V. Vizgirdos, K. Varnelio, P. Kalpoko, K. Šimonio, P. Puzino, J. Šileikos, A. Galdiko, P. Domšaičio, K. Jonyno, V. Petravičiaus, V. Igno, K. Žoromskio, M. Dobužinskio, K. Sklėriaus, V. Kasiulio, A. Žmuidzinavičiaus, J. Pautieniaus, P. Kaupo, M. Šileikio, A. Varno, V. Rato, C. Janušo, J. Čeponio, L. Tuleikio, J. Švažo, A. Gustaičio, V. Kisarausko, A. Savicko, A. Martinaičio, V. Ciplijausko, A. Petrulio, A. Samuolio, J. Mackevičiaus, A. Valeškos, P. Kiaulėno, G. Staniulio, A. Zavisaitės, A. Motiejūno, K. Zapkaus, R. Jankausko, J. Bagdono, J. Maciūno ir daugelio kitų lietuvių dailininkų sukurtų tapybos ir grafikos darbų.

Taip pat ieškau įsigyti skulptūrų: Petro Rimšos, V. Kašubos, K. Jonyno ir kitų lietuvių autorių.

Taip pat norėčiau širdingai padėkoti visiems, kurie atsiliepė į mano prašymą arba ketina tai padaryti ateityje. Tel.: **617-459-9952 (USA)**, el. p.: **modeboston@yahoo.com** Adresas: Modestas Rimkus P. O. Box E34, S. Boston, MA 02127, USA

Bringing two great cultures together for an evening of music

Sunday September 23, 2012 - 7 PM

Edita Orlinytė - Violinist

Albert Niedel - Vocalist

*Elizabeth Borowsky
Pianist*

Cecylia Barczyk - Cellist

*@ The Illinois Holocaust Museum and Education Center
Tickets \$35 available at the door or by contacting 240-463-6884 /
jewishlithuanianhp@gmail.com*

Proudly sponsored by the Sunflower Project – a Jewish Lithuanian Heritage Project

SK. 047900